



Röda Korset



Jonas Brandt

Slutrapport för den nationella mathjälpsenkäten

Tomi Kotiluoto
Finlands Röda Kors
Enheten för välfärd och hälsa

Publicerad 10.12.2024

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	4
Genomförande av enkäten.....	6
Respondenternas demografi.....	7
Utbildning, sysselsättning och typ av hushåll.....	8
Erfarenheter av mathjälpen.....	12
Deltagande i mathjälpen.....	12
Orsak till deltagande i mathjälpen.....	16
Utkomst.....	19
Nedskärningar i den sociala tryggheten.....	23
Respons om mathjälpsverksamheten.....	28
Sammanfattning av avsnittet.....	29
Upplevelser av delaktighet och verksamhetens genomslagskraft.....	30
Mathjälpens effekt på välbefinnandet.....	30
Att känna sig som en viktig del av gemenskapen.....	34
Respons om gemenskaplighet och genomslagskraft.....	35
Sammanfattning av avsnittet.....	36
Slutsatser.....	37
Källor.....	40
Bilagor.....	41
Bilaga 1: Förteckning över tabeller och grafer.....	41
Bilaga 2: Enkätformulär.....	42

Sammanfattning

Finlands Röda Kors nationella mathjälpssenkät 2024 är en fortsättning på den tidigare icke-publicerade mathjälpssenkäten från 2022. I år lyckades vi samla in totalt 700 svar. Respondenterna bestod av fler kvinnor (52 %) än män (45 %). Antalet respondenter i arbetsför ålder var cirka 60 procent: övriga var äldre än 65 år (38 %) eller så ville de inte uppge sin ålder (2 %). Av respondenterna är 48 procent personer som lever i långvarigt behov av mathjälp, det vill säga minst ett år som kunde inom mathjälpen, och cirka 17 procent är kunder för första gången. Jämfört med situationen 2022 har andelen personer som varit kunder i minst ett år minskat och andelen förstagångskunder ökat.

De viktigaste observationerna från materialet är att hos cirka 17 procent av respondenterna är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga för att leva, årets nedskärningar i den sociala tryggheten har ökat antalet besök hos mathjälpen hos cirka 60 procent av respondenterna och mathjälpsverksamheten har haft en positiv effekt på välfärden hos drygt 70 procent av respondenterna. Cirka 26 procent av respondenterna säger sig besöka mathjälpen åtminstone delvis för att de känner sig som en viktig del av gemenskapen. Upplevelsen av gemenskap förklaras i de fritt formulerade svaren i synnerhet med de frivilligas vänlighet, likabehandling och att träffa andra som befinner sig i samma situation.

Utgående från resultaten ser det ut som att arbetslösa och permitterade, studerande och barnfamiljer är grupper som håller på att öka inom mathjälpen. Den växande och allt mångsidigare kundkretsen ställer sina egna utmaningar för mathjälpsverksamheten, som för närvarande tampas med minskade mängder matdonationer.

Inledning

Finlands Röda Kors mathjälpsverksamhet genomförs i flera olika former vid 146 avdelningar. Frivilliga runtom i landet ordnar lokal mathjälp självständigt. Verksamheten kan genomföras i samarbete med lokala aktörer, såsom butiker, skolor, centralkök och lunchrestauranger samt andra samarbetsparter. Mathjälpsverksamheten vid avdelningen kan vara regelbunden eller av engångsnatur. Men tillgången till mat som kan delas ut har dock sina utmaningar. Av ekologiska skäl strävar butiker och livsmedelsindustrin i allt större utsträckning efter att minska mängden matsvinn. Svinmat har tidigare varit en stor del av den utdelade mathjälpen.

Utöver matdonationerna delar Finlands Röda Kors ut av Europeiska socialfonden+ (ESR+) finansierade betalkort för materiellt bistånd (40 euro/st.) för betalning av livsmedel och basvaror i dagligvarubutiker. Betalkorten är avsedda för mindre bemedlade personer som befinner sig i en akut eller långvarig ekonomiskt utmanande situation. Betalkorten delas ut som en del av mathjälpsverksamheten och i samarbete med samarbetsparter, såsom socialväsendet och andra organisationer. Röda Korsets avdelningar och samarbetsparter kartlägger och möter hjälpmottagare lokalt.

Runtom i landet ordnar man i samband med mathjälpsevenemang till exempel mötesplatsverksamhet, ekonomi- och hälsorådgivning samt gemenskapliga frukostar med hjälp av svinmat. I utdelningen av mathjälpen och ordnandet av inkluderande verksamhet i samband med den idkas även samarbete med andra lokala aktörer. Målet är att svara på lokala behov så bra som möjligt samt utnyttja fördelarna med samarbete. Nya frivilliga tas också emot från de hjälpmottagare som är intresserade av att organisera verksamhet. Antalet personer som behöver mathjälp har ökat på grund av Covid-19-pandemin och dess långvariga konsekvenser samt till följd av de ökade levnadskostnaderna som krisen i Ukraina har orsakat. Samtidigt har gruppen av mottagare av mathjälp blivit allt mångsidigare, bland annat i form av det ökade antalet arbetslösa (se Akava Works 2024) och ukrainska asylsökande. Under 2023 skedde cirka 216 000 möten inom mathjälpen

Under den föregående regeringens mandatperiod publicerades social- och hälsovårdsministeriets Handlingsplan fram till 2030 för att minska fattigdom och utslagning (SHM 2022). Då ställde man upp ett nationellt mål för Finland att minska antalet personer som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller utslagning med 100 000 personer från nivån för 2019 fram till 2030. Minst en tredjedel av minskningen av personerna i riskzonen är planerat att gälla barn under 18 år. Enligt samma handlingsplan fanns det 2019 i Finland totalt cirka 838 000 personer som befann sig inom riskzonen för fattigdom eller utslagning. Målen baseras på EU:s mål att minska antalet personer inom riskzonen med 15 miljoner personer inom hela unionen.

Den nuvarande regeringen har 26.9.2024 utfärdat en förordning om statsunderstöd som beviljas för mathjälpsverksamhet (Statsrådets förordning SHM/2024/98), som preciserar statsunderstödslagen (27.7.2001/688). I förordningen anges: *”Statsunderstöd kan beviljas en kommun eller ett välfärdsområde som i egenskap av projektadministratör ansvarar för understödsverksamheten som helhet inom ett visst område. Ett allmännyttigt samfund som understödet överförs till med stöd av 7 § 3 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) kan vara delgenomförare av understödsverksamheten i området.”* I praktiken har permanent understöd beviljats till mathjälpsverksamhet till ett belopp om 3 miljoner euro per år (Plan för de offentliga finanserna 2024, s. 64–65). På det här sättet finansieras hjälp och utveckling av hjälp riktade till de allra minst bemedlade via församlingar och organisationer. Permanent finansiering stärker även samarbetet mellan olika mathjälpsaktörer. (SOSTE 2024a.) Förordningen om statsunderstöd steg i kraft 1.10.2024.

Samtidigt måste man även beakta nedskärningarna inom den sociala tryggheten, som begränsar försörjningsmöjligheterna för mindre bemedlade och vars konsekvenser med tanke på mathjälpen har utretts också i den här enkäten. Social- och hälsovårdsministeriet har publicerat en promemoria om samverkan av ändringarna av den sociala tryggheten för åren 2024 och 2025: För 19 procent av befolkningen skulle inkomstbortfallet vara minst 1 procent, för 5 procent av befolkningen 5–14,9 procent och för 1,6 procent av befolkningen minst 15 procent. (SHM 2024, s. 21.) Enligt samma promemoria riktas minskningen av inkomsterna i första hand till ensamboende, ensamstående, studerande, arbetslösa mottagare av förtjänstskydd och arbetslösa mottagare av grundskydd. (SHM 2024, s. 25–26.) I promemorians beräkningar har man dock inte beaktat eventuella sysselsättningseffekter, som skulle mildra den relativa minskningen av den disponibla inkomsten (SHM 2024, s. 9).

Enligt lägesbilden av mathjälpen (2024) har antalet kunder inom mathjälpen ökat under 2023 och redan våren 2024 förutspådde man att nedskärningarna kommer att öka efterfrågan på mathjälp och eventuellt öka antalet barnfamiljer bland kunderna. Samtidigt finns det allt mindre mat att dela ut. Å andra sidan lyfter lägesbilden mathjälpens gemenskapliga betydelse som ett positivt fenomen. Även i den här enkäten från Finlands Röda Kors har man föresatt sig att utreda hjälpmottagarnas upplevelser av gemenskaplighet.

Mitt i denna svåra situation strävar Finlands Röda Kors efter att utveckla sin mathjälpsverksamhet så att den så väl som möjligt möter hjälpmottagarnas behov. Utveckling av en mathjälpsverksamhet som stöder delaktighet har nedtecknats som ett mål i Finlands Röda Kors verksamhetsplan för åren 2024–2026. Delaktighet har varit ett centralt tema också i det av STEA finansierade projektet Mat och delaktighet under åren 2022–2024. SOSTE (2018) beskriver delaktighet som upplevelsen av att tillhöra något och att hamna utanför delaktigheten. Delaktighet kan visas sig i form av förtroende, jämlikhet, uppskattning och möjlighet att påverka i en gemenskap. Institutet för hälsa och välfärd (2023) presenterar delaktighet och maktindelningen av åtgärder som främjar delaktighet på följande sätt: Delaktighet i det egna livet, delaktighet i gemenskaper och påverkansprocesser, och delaktighet i det gemensamma bästa. Den första hänvisar till möjligheterna att leva sitt liv som man vill och den andra att höra till grupper som är betydelsefulla för en själv och möjligheten att påverka saker som är viktiga för en själv. Delaktighet i det gemensamma bästa är möjligheter att göra saker tillsammans samt att skapa, dela och åtnjuta det gemensamma bästa.

Möjligheterna till delaktighet som erbjuds inom mathjälpen är oerhört lokala, men de betjänar även en större delaktighet i samhället. Crisp och Taket (2020, s. 5–7) anmärker att delaktighet (social inclusion) på ett väsentligt sätt anknyter till FN:s *mål för hållbar utveckling*, vilka bland annat omfattar att eliminera fattigdom och hunger i världen samt minska ojämlikhet. Mathjälpen i Finland strävar även efter att hjälpa till att minska hunger och ojämlikheter på nationell nivå, även om man måste komma ihåg att mathjälpen är avsedd som en tillfällig hjälp. Genom att samla hjälpmottagare gör mathjälpen det även möjligt att hitta en gemenskap och kamratstöd. Enligt Crisp och Taket (2020, s. 40) är kamratstöd viktigt, eftersom människor får hantera svårigheter och eventuella orättvisor som de upplever samt med en gemensam röst föra fram dessa.

Finlands Röda Kors skapar glädje, hopp och förtroende i sin verksamhet. Med hjälp av informationen som enkäterna genererar kan vi utveckla vår mathjälpsverksamhet så att den motsvarar hjälpmottagarnas behov ännu bättre. Denna rapport ger nyttig information om mathjälpens kundkrets, längden på och orsakerna till kundrelationer, hjälpmottagarnas utkomst och mathjälpens välfärds- och gemenskapseffekter. Responsen och utvecklingsförslagen från respondenterna omfattar såväl mathjälpens arrangemang som upplevelse av delaktighet. I ett välmående samhälle är alla med.



Genomförande av enkäten

Avsikten är att Finlands Röda Kors mathjälp ska genomföra den nationella mathjälpssenkäten regelbundet. Den nationella mathjälpssenkäten 2024 är den andra i ordningen. Den första nationella enkäten genomfördes 2022, men den publicerades inte offentligt. Syftet med årets Finlands Röda Kors nationella mathjälpssenkät¹ var att utreda mathjälpsmottagarnas livssituation, välfärd och genomslagskraften för inkluderande evenemang som ordnas i samband med mathjälp. På det här sättet fick vi värdefull information om mathjälpsmottagarnas egna upplevelser inom mathjälp samt viktig respons om verksamheten. Som bakgrundsuppgifter samlade vi in kön, ålder, utbildning och hushållets struktur, så att vi i materialet skulle kunna särskilja olika grupper, såsom barnfamiljer, studerande och äldre. Även upplevelser av gemenskaplighet och faktorer som främjar den kartlades. Enkäten genomfördes i hela landet och svar samlades in från Finlands Röda Kors samtliga distrikt, bortsett från Åland och Österbotten. Det slutgiltiga antalet respondenter uppgick till 700 personer. Resultaten av enkäten kan utnyttjas i utvecklingen av mathjälpsverksamheten och som stöd i beslutsfattande.

Enkäten samlades in under perioden 30.5–23.9.2024 med både fysiska blanketter och webbformulär. Slutligen registrerades svaren på de fysiska blanketterna också i webbformulär, så att svarsmaterialet skulle finnas direkt tillgängligt i ett hanterbart format. Enkäten delades på finska, svenska, engelska, ukrainska och ryska. På webben var det möjligt att skriva svar också på andra språk, såsom arabiska.

Svar samlades lovvärt in från hela landet. Eftersom man inte kan anta att mathjälpsmottagarna vet till vilket distrikts område de hör, har vi efterfrågat området för ärendehantering landskapsvis. Vid granskning av svarens geografiska fördelning måste man också komma ihåg att det i en del landskap finns mer mathjälpsverksamhet och i andra mindre eller ingen alls. Eftersom svaren huvudsakligen har samlats in av frivilliga, är det bra att komma ihåg att olika orter har haft olika resurser i detta arbete. Det är även möjligt att mathjälpsmottagare i olika områden skiljer sig från varandra med tanke på benägenhet att svara. Antalet respondenter har antecknats per landskap i storleksordning från det högsta till det lägsta. Graf 1:

Graf 1: Respondenternas områden för ärendehantering.



1 Blanketten för den nationella mathjälpssenkäten finns i sin helhet i bilagorna (bilaga 2).

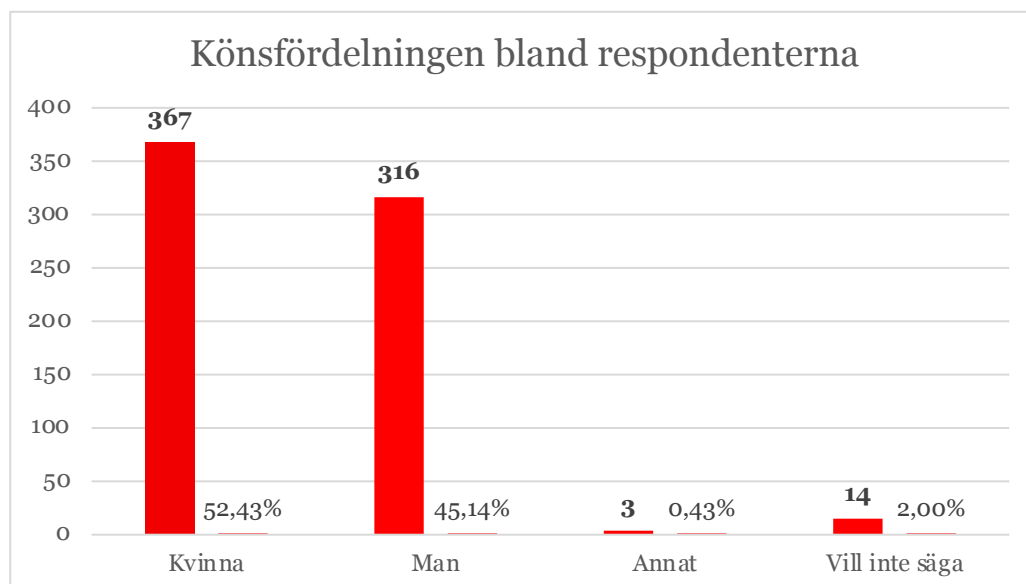
Av graf 1 framgår att Egentliga Finland (222), Lappland (122) och Norra Österbotten (117) har samlat in klart flest svar. Från Åland, Södra Österbotten, Egentliga Tavastland, Mellersta Österbotten, Kymmenedalen och Österbotten kom inga svar alls. Det totala antalet svar, 700 respondenter, är ändå ett betydelsefullt resultat och dessutom en liten förbättring jämfört med 2022, då 639 personer svarade.

Respondenternas demografi

Med hjälp av bakgrundsuppgifterna som respondenterna angav är det möjligt att dela in svaren i olika grupper. Till exempel i frågorna gällande kön och ålder var det även möjligt att låta bli att svara, om respondenten så önskade. Svaren vittnar om att gruppen av mathjälpsmottagarna är mångsidig, även om vissa grupper, såsom pensionärer, är överrepresenterade.

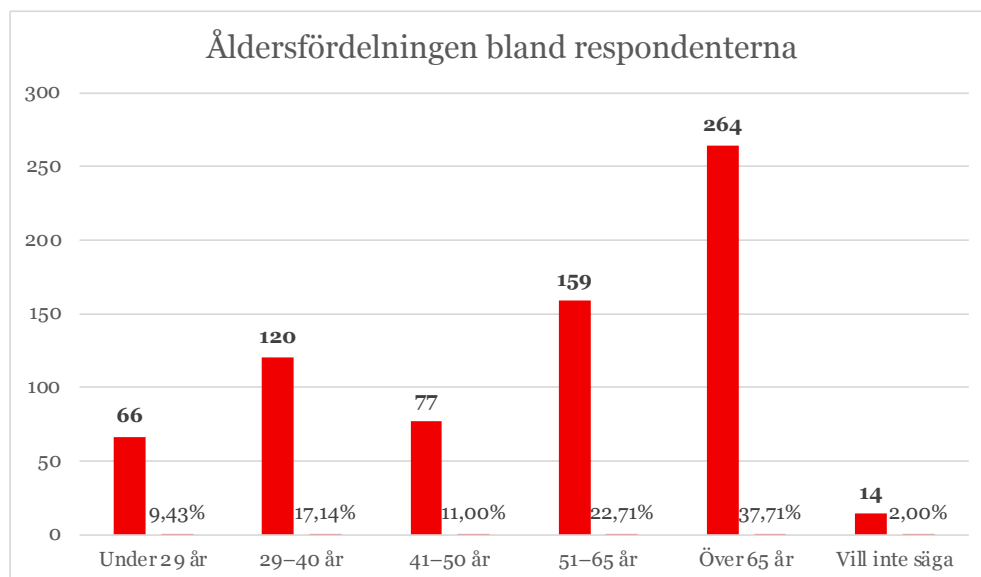
Köns- och åldersfördelningar

Graf 2: Könsfördelningen bland respondenterna.



Graf 2 åskådliggör respondenternas könsfördelning. Det förekommer något fler kvinnor (52 %) än män (45 %), men fördelningen är nära nog 50/50. Bland respondenterna fanns även ett antal personer av annat kön och 2 procent av respondenterna ville inte uppge något kön. Skillnaden mellan kvinnor och män är jämnare än i enkäten från 2022, där andelen kvinnor var 61 procent och andelen män 38 procent. Och 2022 medverkade en person av annat kön och 4 personer ville inte uppge kön. Skillnaderna berättar inte nödvändigtvis om en ökning av män eller personer av annat kön som kunder inom mathjälpen, utan om att man har bättre nått ut till dem med denna enkät.

Graf 3: Åldersfördelningen bland respondenterna.

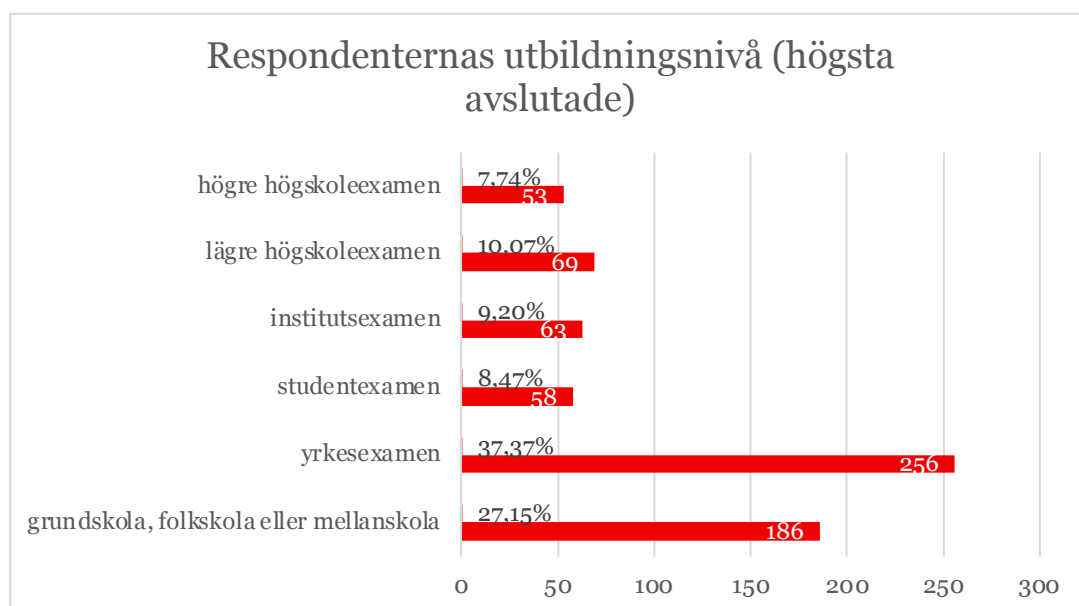


Av graf 3 framgår det att antalet respondenter i arbetsför ålder var totalt 422, det vill säga cirka 60 procent av respondenterna. Bland respondenterna i arbetsför ålder betonas i synnerhet 29-40-åringar (120) och 51-65-åringar (159). Personer över 65 år är ändå den enskilt största gruppen (264) och utgör en dryg tredjedel av alla respondenter (37,71%). Av respondenterna ville 14 inte uppge sin ålder.

Utbildning, sysselsättning och typ av hushåll

I enkäten samlade vi även in information om utbildningsnivå, sysselsättningsläge och hushållets struktur. Härnäst går vi igenom alla tre punkter både enskilt och i relation till övriga bakgrundsuppgifter. Först går vi igenom respondenternas utbildningsnivå.

Graf 4: Respondenternas utbildningsnivå.



Yrkesexamen (37,37 %) samt grundskola, folkskola eller mellanskola (27,15 %) är de klart vanligaste utbildningarna bland respondenterna, såsom framgår av graf 4. Bland mottagarna av mathjälp finns dock även en ansevärd mängd högskoleutbildade, totalt 17,81 procent av respondenterna. Institut- och studentexamen är vanligare än högre högskoleexamen, men mindre vanliga än lägre högskoleexamen. Av de 700 respondenterna lät 15 respondenter bli att svara på frågan. I tabell 1 har vi sammanfattat utbildningsnivån per åldersklass. I tabellen har den högsta och den lägsta utbildningsprocenten för varje åldersklass fetmarkerats.

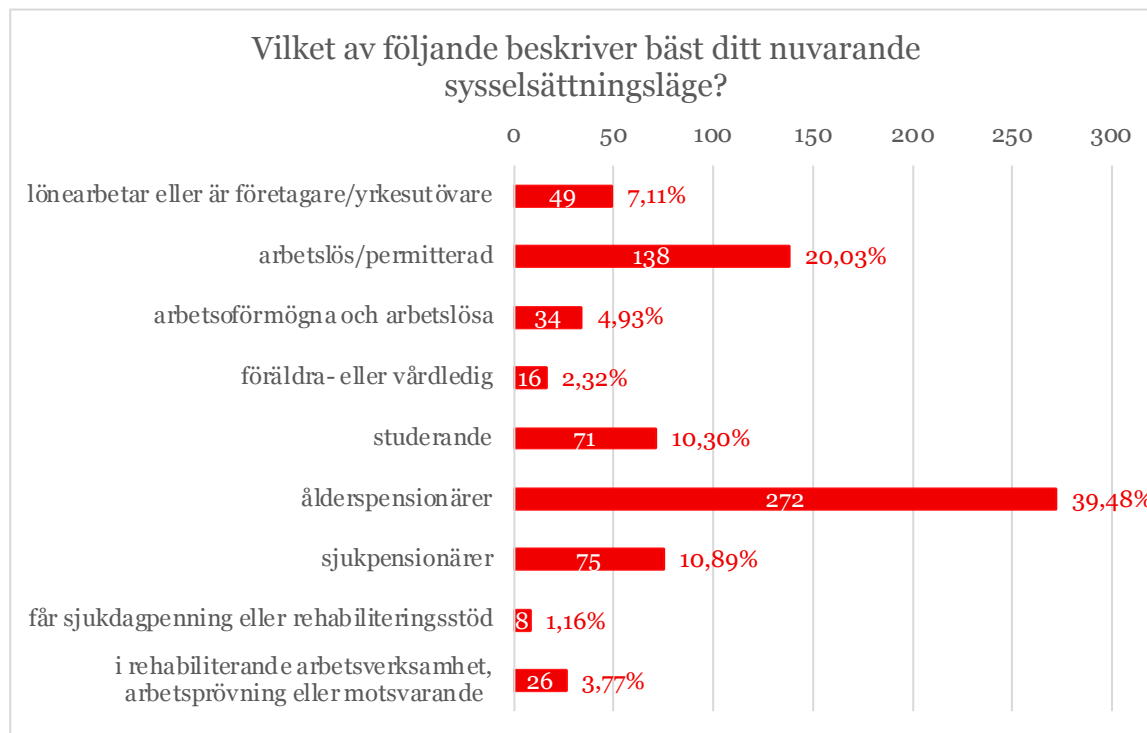
Tabell 1: Högsta genomförda utbildningen per åldersklass.

Ålder	grundskola, folkskola eller mellanskola	yrkesexamen	studentexamen	institutsexamen	lägre högskoleexamen	högre högskoleexamen	Tot.
Under 29 år	(pers.)	27,7 %	21,5 %	10,8 %	13,9 %	1,5 %	65
29–40 år	12,6 %	37,0 %	11,7 %	8,4 %	18,5 %	11,8 %	119
41–50 år	14,3 %	38,9 %	10,4 %	2,6 %	18,2 %	15,6 %	77
51–65 år	22,4 %	48,1 %	7,7 %	7,7 %	7,1 %	7,1 %	156
Över 65 år	39,5 %	34,1 %	3,9 %	12,4 %	5,1 %	5,1 %	258
Vill inte säga	70,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	20,0 %	10

Av tabell 1 framgår hur yrkesexamen är det vanligaste eller näst vanligaste alternativet i alla faktiska åldersgrupper: Av 51–65-åringar svarade hela 48 procent yrkesexamen. Personer under 29 år har haft kortast tid på sig att genomföra studier, så det är inte en överraskning att andelen högre högskoleexamen (1,5 %) är den minsta. För cirka 40 procent av alla personer över 65 år är den högsta genomförda utbildningen grundskola, folkskola eller mellanskola. Detta tyder potentiellt på den historiska utvecklingen av befolkningens utbildningsnivå. De respondenter som inte ville uppge sin ålder har separerats från de andra med en separat grå kolumn, eftersom resultaten inte är jämförbara med anledning av det ringa antalet respondenter.

Respondenterna tillfrågades om deras nuvarande sysselsättningsläge. Utgående från resultaten av enkäten består mathjälpens kunder i klart störst utsträckning av ålderspensionärer. I graf 5 ser vi fördelningen av respondenternas sysselsättningsläge:

Graf 5: Respondenternas nuvarande sysselsättningsläge.



Av graf 5 framgår att de vanligaste sysselsättningssvaren är ålderspension (39,48 %), arbetslös/permitterad (20,03 %), sjukpension (10,89 %) och studerande (10,30 %). Av respondenterna valde 11 att inte svara på frågan. Ålderspensionärer var den största respondentgruppen även i mathjälpensenkäten år 2022 (32,8 % av respondenterna). I den nya enkäten är 7,11 procent av respondenterna löntagare, företagare eller yrkesutövare. Ålders- och könsfördelningen bland de respondenter som lönearbetar eller är företagare/yrkesutövare visas i tabell 2:

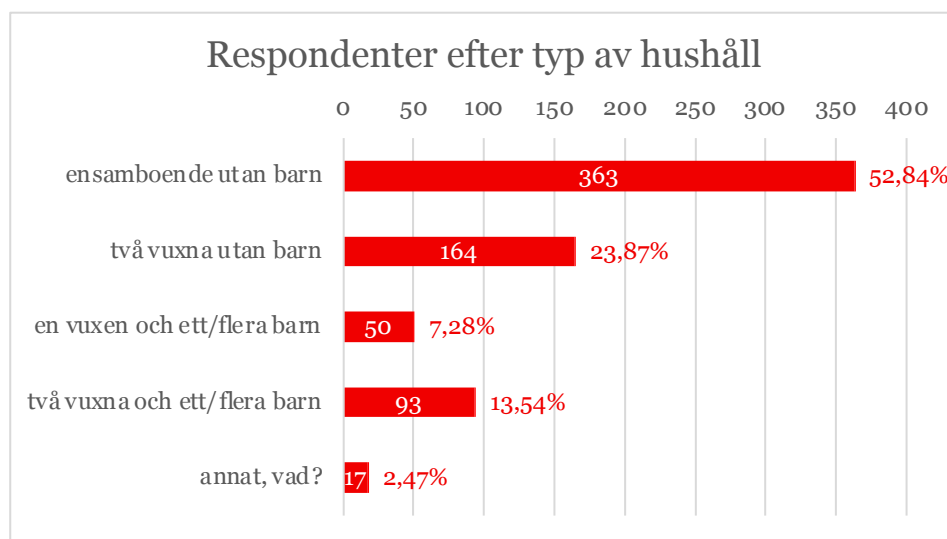
Tabell 2: Respondenter som lönearbetar eller är företagare/yrkesutövare.

Lönearbetare eller företagare... (N=49)	Kvinna (59,2 %)	Man (40,8 %)
Under 29 år	2	2
29–40 år	10	10
41–50 år	4	3
51–65 år	13	3
Över 65 år	0	2

Tabell 2 visar att kvinnor utgör majoriteten (59,2 %) bland respondenterna som lönearbetar, är företagare eller yrkesutövare. I den här gruppen finns inga andra respondenter än kvinnor och män. Dessutom uppgav alla respondenter sin ålder. Majoriteten av respondenterna placerade sig i gruppen 29–40 år, men bland de kvinnliga respondenterna fanns även en ansevärd grupp 51–65-åringar.

Typen av hushåll har efterfrågats i synnerhet för att i resultaten få fram barnfamiljers eventuella kundrelation inom mathjälp. Fördelningen av typen av hushåll i materialet har illustrerats i graf 6:

Graf 6: Respondenter efter typ av hushåll.



Enligt graf 6 bor majoriteten av respondenterna (52,84 %) ensamma utan barn. Detta påverkas sannolikt av att respondenterna i stor utsträckning består av ålderspensionärer och studerande. Antalet hushåll med två vuxna utan barn uppgår till 24 procent. De hushåll i vilka det finns två vuxna och ett/flera barn utgör 14 procent och hushållen med ensamstående cirka 7 procent. Således omfattar materialet totalt cirka 21 procent barnfamiljer. Det är dock bra att komma ihåg att även hushåll i vilka det officiellt inte finns några barn kan påverka barn, om det till exempel är fråga om en skilsmässofamilj och den ena föräldern har vårdnaden om barnen.

Antalet rapporterade andra typer av hushåll var ursprungligen 33, men när tomma svar åsidosätts och svaren från kategorierna ovan flyttas till rätt platser, återstår 17 faktiska annat-svar. Återstående är hushåll med flera vuxna (t.ex. gemensamma bostäder för studerande), vuxna som bor tillsammans med ett eller flera vuxna barn, vuxna som bor med sin egen (äldre) förälder, åtminstone en bostadslös och åtminstone tre hushåll där det finns barn, men inga vuxna eller där antalet vuxna är oklart. Dessutom kunde fyra svårtydliga svar inte tolkas med säkerhet. Antalet annat-svar tillhörande andra kategorier eller otydligt uttryckta sådana kan förklaras till exempel med att respondenter med ett främmande modersmål har velat svara på pappersblanketten, som dock inte har varit på deras modersmål. Totalt 13 personer lät bli att svara eller lämnade *Annat, vad?*-svaret tomt.

Erfarenheter av mathjälpen

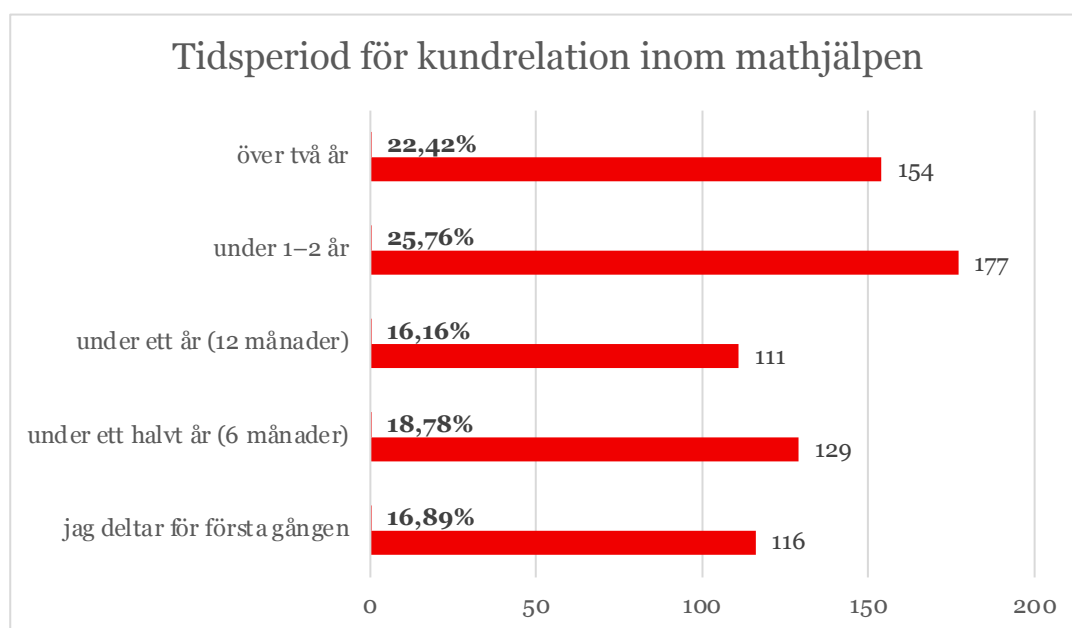
Vid mathjälpens evenemang deltar en mångsidig grupp hjälpbehövande. Med den här enkäten har vi riktgivande velat utreda från hurdana bakgrunder personerna som är kunder vid mathjälpen kommer från. Föremål för granskningen är i synnerhet utkomst, personliga orsaker till att delta i verksamheten och typen av hushåll (t.ex. ensamboende, barnfamiljer).

Deltagande i mathjälpen

Den donationsbaserade mathjälpen inleddes på riktigt i Finland på 1990-talet. Då grundades även den första matbanken i Finland och EU:s mathjälp började i Finland. Under svåra tider är det ofta enklast för hushållen att skära ned på matkostnaderna och efterfrågan på mathjälpsverksamheten visar att inte ens en välfärdsstat har lyckats förhindra uppkomsten av dessa situationer. (Tikka 2019, 341–343.) Mathjälpsverksamheten i Finland har planerats att vara en tillfällig hjälp, men utredningar påvisar kontinuerligt att en del av hjälpmottagarna är kunder inom mathjälpen regelbundet i fler år.

Av den här enkätens respondenter uppger 25 procent att de har varit kunder inom mathjälpen i 1–2 år och 22 procent uppger att de har varit kunder i mer än 2 år. Det visar sig med andra ord att totalt närmare hälften av respondenterna behöver långvarig mathjälp. I enkäten har vi inte frågat närmare hur lång tid respondenterna som svarade mer än 2 år har varit kunder. Hela statistiken visas i graf 7:

Graf 7: Tidsperiod för kundrelation inom mathjälpen.

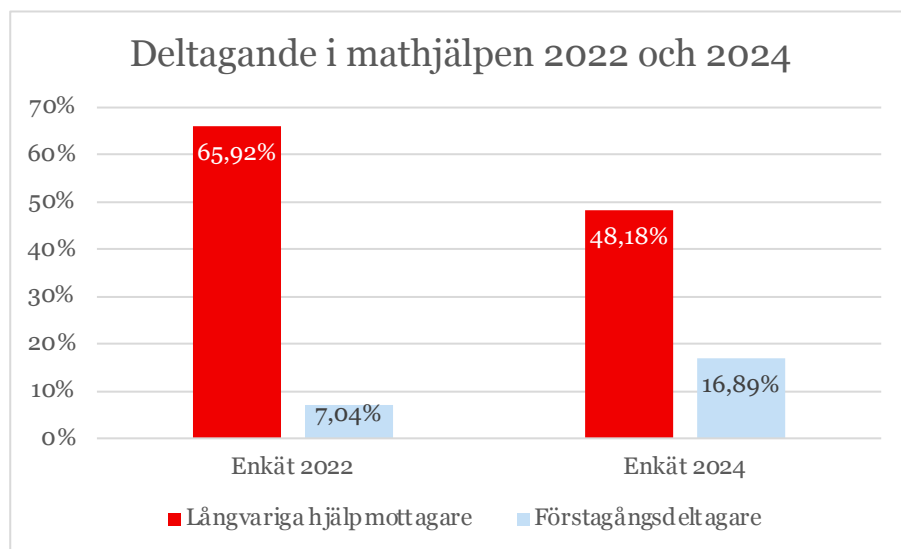


I graf 7 sammanfattas hur länge respondenten har besökt mathjälpsvenemången. Även om de största andelarna respondenter ses i den övre delen av grafen, har vi även nått ut till personer som varit kunder vid mathjälpen under kortare tid. Den tredje största andelen (18,78 %) hör till gruppen av personer som varit kunder vid mathjälpen i mindre än sex månader. Av respondenterna deltar 16,89 procent för första gången, vilket är några respondenter fler än andelen personer som varit kunder i mindre än ett år (men mer än ett halvår), det vill säga 16,16 procent. Av respondenterna valde 13 av 700 att inte svara på frågan.

Resultaten för tiden för kundrelationen skiljer sig tydligt från resultaten för den nationella mathjälpsenkäten för 2022. Av de 625 respondenterna år 2022 uppgick antalet respondenter som varit kunder i

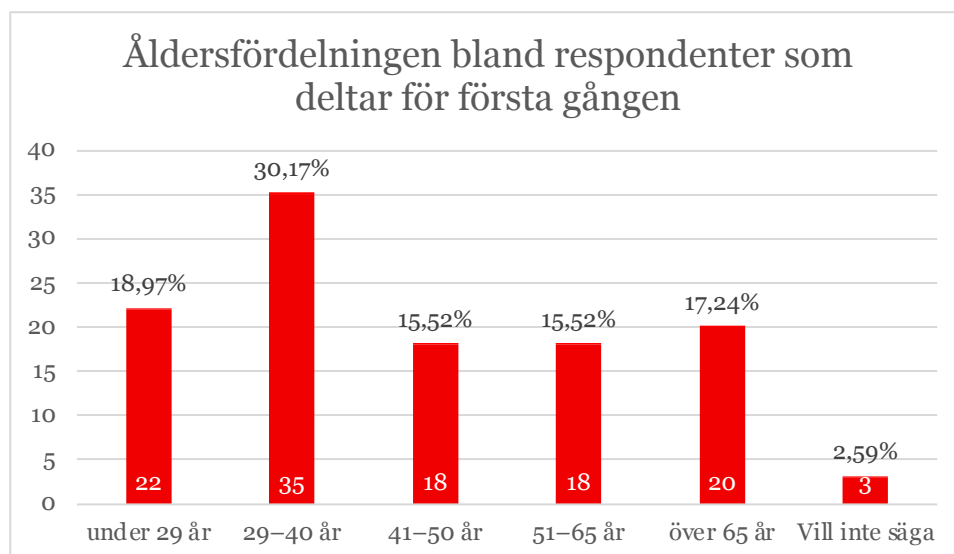
mer än två år till hela 266 (42,6 %), medan förstagångskunderna uppgick till 44 (7,0 %). Mellan dessa två enkäter har antalet långvariga kunder inom mathjälpen (1–2 år och mer än 2 år) sjunkit och antalet förstagångskunder ökat:

Graf 8: Jämförelse av långvariga hjälpmottagare och förstagångskunder 2022 och 2024.



Personer som är kunder vid mathjälpen för första gången är en speciell grupp så till vida att deras svar kan anses berätta hurdana grupper som är på ökning inom mathjälpen. Förstagångskunderna uppgår till totalt 116, varav 52 procent är kvinnor och 46 procent män. Tre respondenter (ca 2 %) vill inte uppge något kön. Åldersfördelningen bland respondenterna som är kunder för första gången visas i graf 9:

Graf 9: Åldersfördelningen bland respondenterna som är kunder för första gången.



Graf 9 beskriver åldersfördelningen bland respondenterna som är kunder för första gången. Bland dem som är kunder för första gången är relativt många under 29 år samt 29–40 år. Antalet personer över 65 år är tydligt färre än i enkäten i sin helhet, men de utgör ändå också här en stor respondentgrupp.

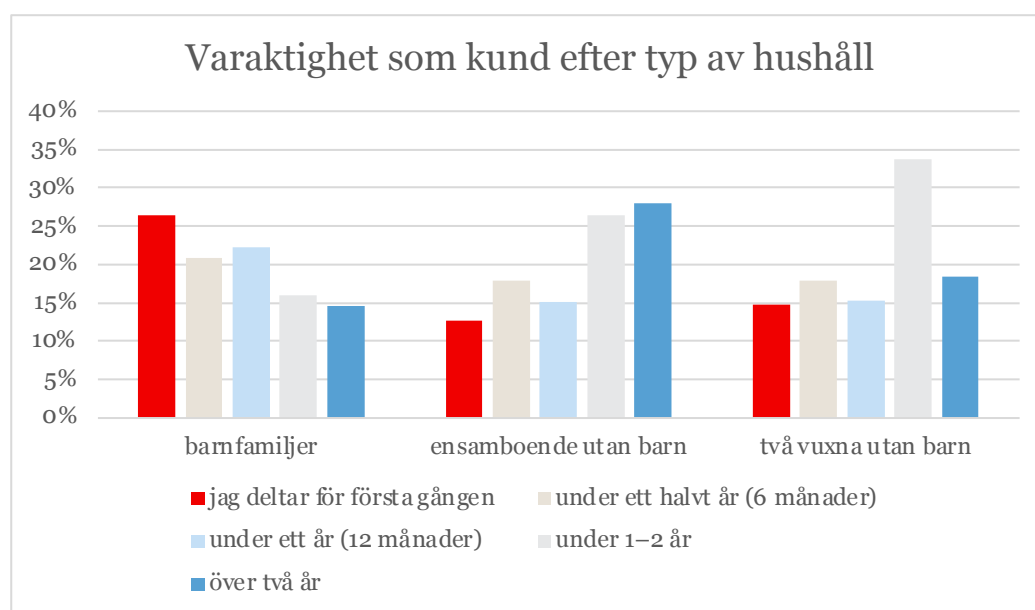
Tabell 3: Sysselsättningsläge för respondenter som är kunder för första gången vid mathjälpen.

	Antal respondenter (tot. 114)	Procentandel
lönearbetare eller företagare el. dyl.	12	10,5 %
arbetslösa eller permitterade	33	29,0 %
arbetsoförmögna och arbetslösa	8	7,0 %
föräldra- eller vårdledig	2	1,8 %
studerande	27	23,7 %
ålderspensionärer	20	17,5 %
sjukpensionärer	4	3,5 %
uppbär sjukdagpenning eller rehabiliteringsstöd	1	0,9 %
deltar i rehabiliterande arbetsverksamhet el. dyl.	7	6,1 %

I tabell 3 ser vi fördelningen av personer som är kunder för första gången utgående från sysselsättningsläget. De tre största grupperna är personer som är arbetslösa eller permitterade (29 %), studerande (24 %) och ålderspensionärer (18 %). Graf 9 och tabell 3 målar tillsammans upp en bild av arbetslösa och studerande under 40 år som en potentiell växande kundgrupp inom mathjälpen. Av totalt 116 respondenter som är kunder för första gången lät 2 personer bli att svara på frågan.

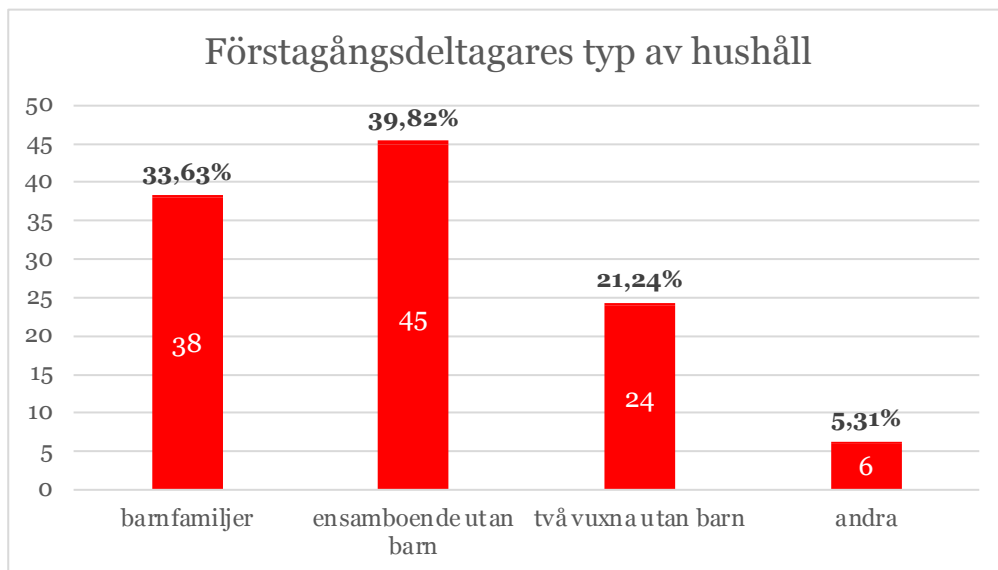
Av barnfamiljer har de flesta kommit till mathjälpen först på senare tid. Vid en granskning av hela respondentgruppen (graf 7) hade majoriteten deltagit i mathjälpens evenemang i ett år eller längre. Av barnfamiljerna deltog majoriteten vid svarstidpunkten för första gången, såsom visas i graf 10:

Graf 10: Varaktighet för kundrelation inom mathjälpen efter typ av hushåll, då barnhushållen har räknats ihop.



I graf 10 har man sammanfört de hushåll i vilka det finns barn. Detta omfattar med andra ord barnhushåll med en eller två vuxna samt tre annat-hushåll, i vilka det utgående från svaren med säkerhet bor ett eller flera barn på heltid. Antalet respondenter består av 144 barnfamiljer, 357 hushåll utan barn med en vuxen och 163 hushåll utan barn med två vuxna. Antalet Annat-svar i den här enkäten uppgick till endast 10 och de har uteslutits från grafen.

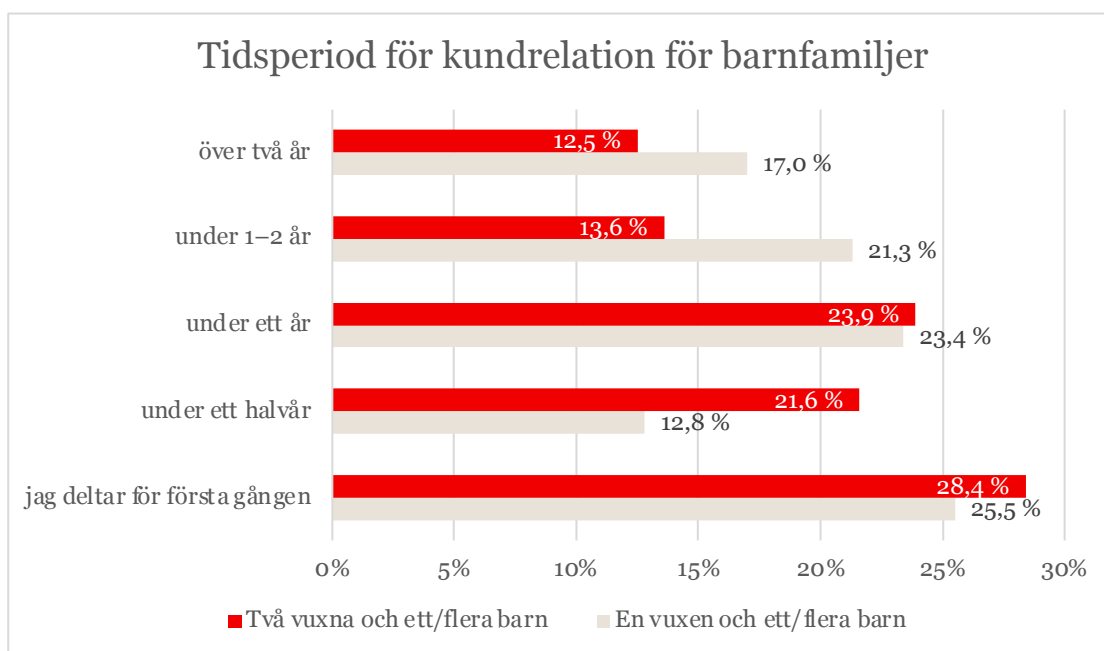
Graf 11: Respondenter som är kunder inom mathjälpen för första gången efter typ av hushåll.



Hushållen för respondenterna som är kunder inom mathjälpen för första gången har specificerats i graf 11. Barnfamiljer utgör så mycket som en tredjedel av dem som är kunder vid mathjälpen för första gången. Hushåll med en vuxen är ändå det vanligaste (ca 40 %) också bland respondenter som är kunder för första gången.

Barnhushåll har granskats ytterligare i graf 12. Bland familjer med en förälder är det vanligast att man har deltagit i evenemangen i mer än ett år (21,3 %) eller till och med längre än i två år (17,0 %). Kundrelation i mindre än ett år är ungefär lika vanligt för båda typerna av barnhushåll (23,4 % och 23,9 %).

Graf 12: Tidsperiod för kundrelation inom mathjälpen för barnfamiljer.

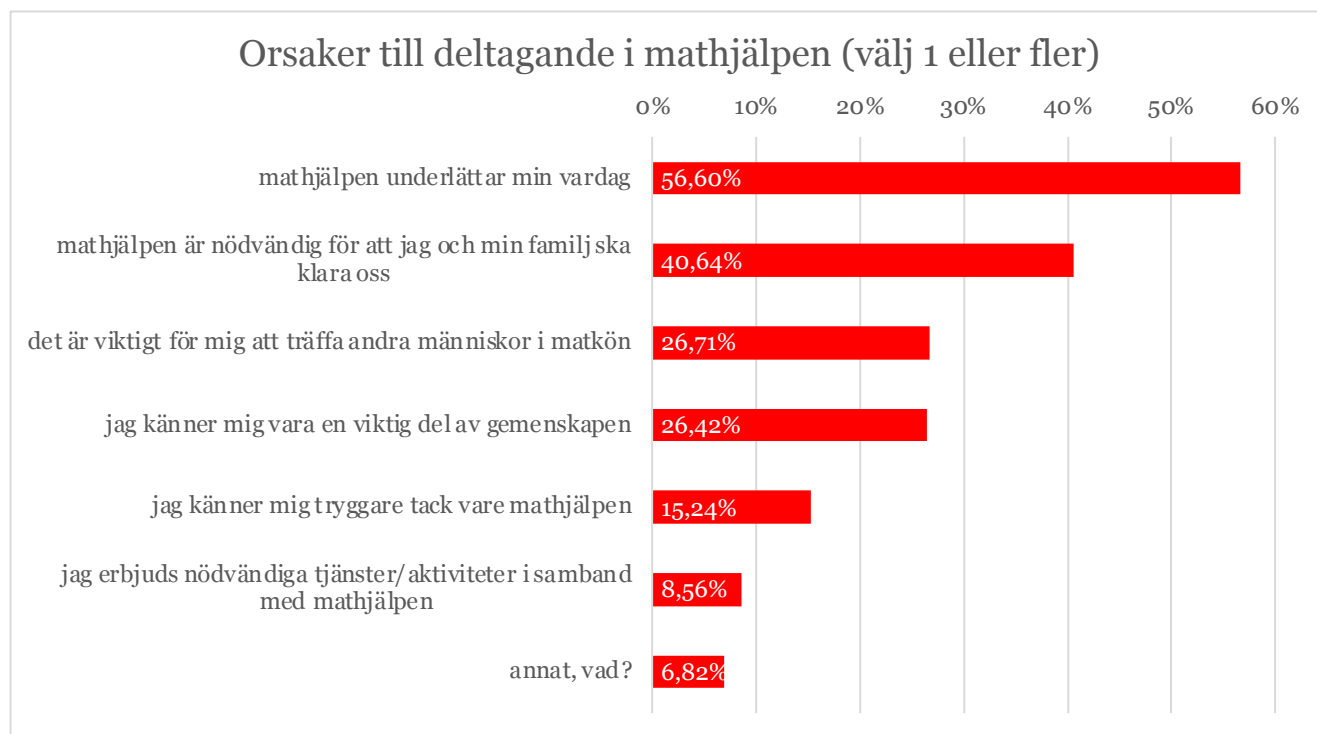


Totalt antal svar: Två vuxna och ett eller flera barn 88. En vuxen och ett eller flera barn 47.

Orsak till deltagande i mathjälpen

I enkäten har vi även efterfrågat orsakerna till kundrelationen inom mathjälpen. Mathjälpen strävar efter att svara på många slags behov och genom att efterfråga orsaken till kundrelationen får vi värdefull information om hur verksamheten svarar på dessa behov. Respondenterna fick välja ett eller flera lämpliga alternativ, vilket innebär att procenttalen är delvis överlappande. Resultaten ser vi i graf 13:

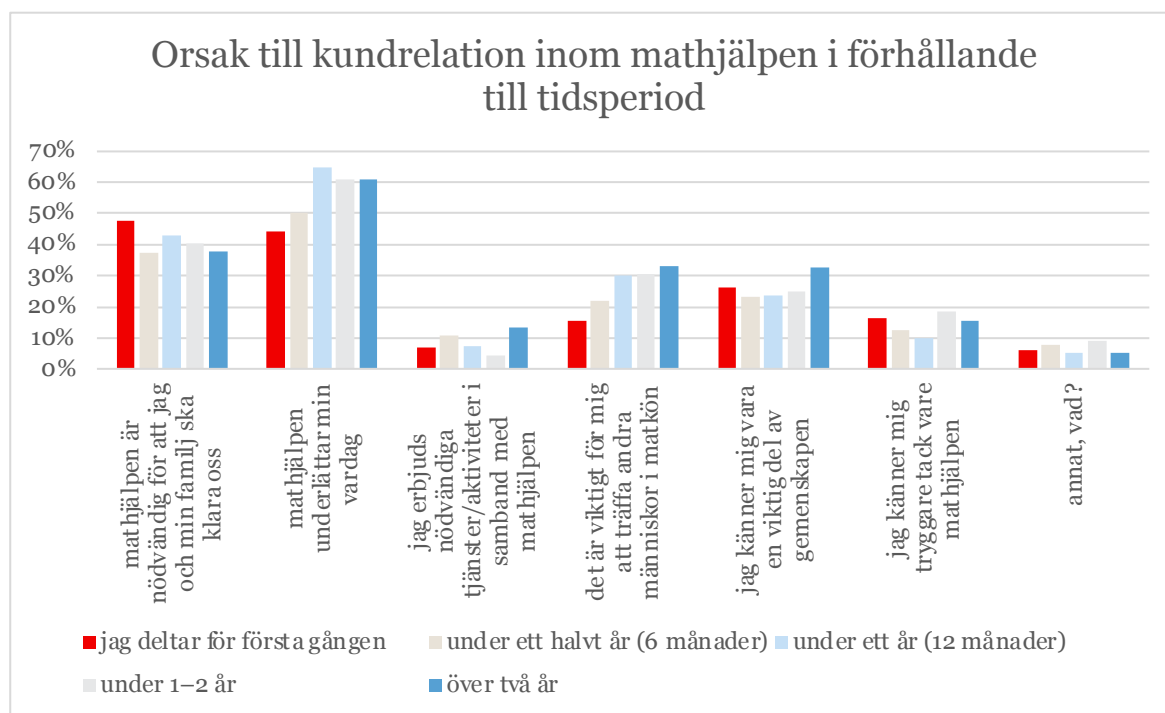
Graf 13: Respondenternas orsaker till att delta i mathjälpen (ett eller flera alternativ).



Av graf 13 framgår att fler än hälften av respondenterna (56,60 %) upplever att mathjälpen underlättar vardagen. Av respondenterna upplever 40,64 procent att mathjälpen är oundgänglig för att de själva eller familjen ska klara sig. Även det att träffa andra människor i matkön (26,71 %) och upplevelsen av att vara en viktig del av en gemenskap (26,42 %) framträder tydligt. Av respondenterna känner 15,24 procent att de är tryggare tack vare mathjälpen. Av respondenterna upplever 8,56 procent att de får ta del av nödvändiga tjänster eller annan nyttig verksamhet i samband med mathjälpen. Totalt 11 deltagare lät bli att svara helt, vilket innebär att antalet svar på frågan uppgick till 689.

Orsakerna till kundrelationen vid mathjälpen kan granskas ur perspektivet för de olika grupperna. Här har vi som väsentligt föremål för jämförelse valt det hur länge personen har besökt mathjälpens evenemang samt personens typ av hushåll. Av graf 14 framgår att i synnerhet de som deltar för första gången upplever mathjälpen oundgänglig för sin förmåga att klara sig (47,83 %). Alternativet "Mathjälpen underlättar min vardag" är populär bland dem som deltagit i mindre än ett år (64,55 %), men även bland respondenter som deltagit i 1–2 år och i mer än 2 år har fler än hälften valt det. Ganska få upplever att de tjänster som ordnas i samband med mathjälpen är orsaken till att de besöker mathjälpen. Den största andelen består av respondenter som deltagit i mer än två år (13,64 %). Detta kan påverkas av att tjänsterna ordnas mycket varierande i olika områden. Hjälpmottagarna identifierar inte heller alltid behovet av tjänsterna, men gynnas av dem ändå. Att träffa andra människor och gemenskapligheten betonas bland dem som deltagit under längre tid. Ändå upplever förstagångskunder överraskande ofta att de är en viktig del av gemenskapen inom mathjälpen (26,09 %). Respondenter som deltagit i minst ett år upplever även oftare än andra en tryggare känsla som orsak till att besöka mathjälpen.

Graf 14: Orsakerna till kundrelationen inom mathjälpen och hur länge respondenten har varit kund.

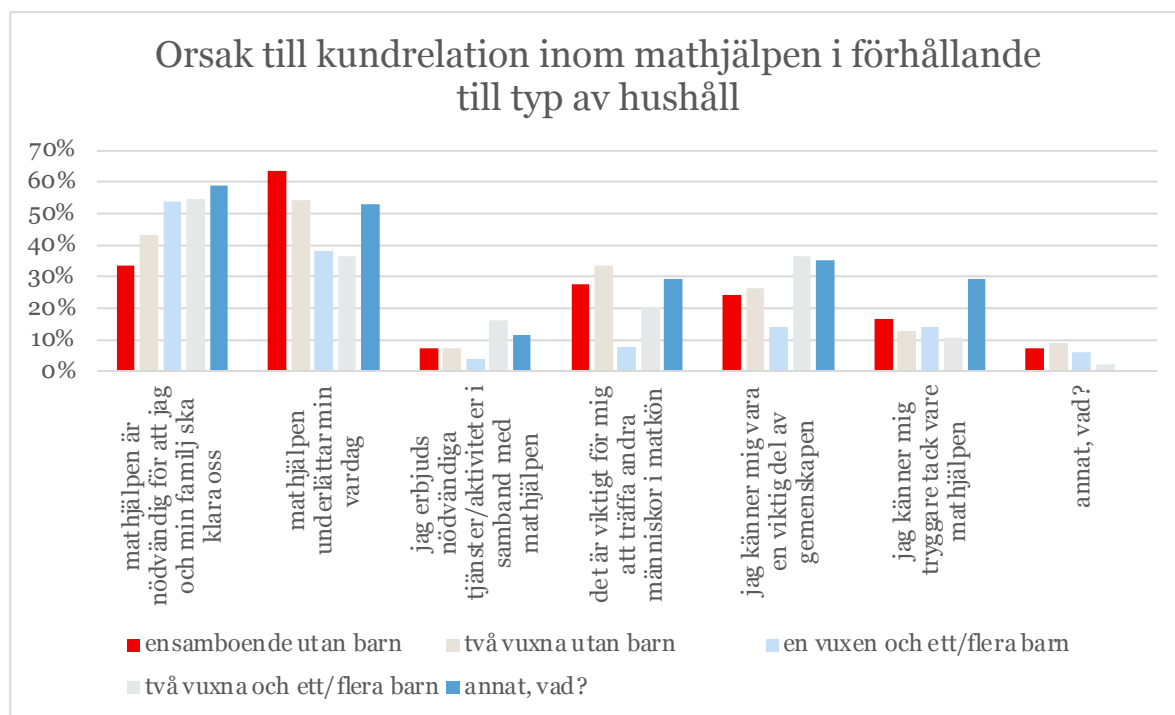


I graf 14 är det bra att observera antalet respondenter. Antalet respondenter som deltar för första gången uppgår till 115, antalet som deltagit i mindre än ett halvår till 128, antalet som deltagit i mindre än ett år till 110, antalet som deltagit i 1-2 år till 176 och antalet som deltagit i mer än två år till 154.

Genom att granska typen av hushåll är det möjligt att identifiera i synnerhet ensamboendes och barnfamiljers orsaker till att vara kunder inom mathjälpen. Hushållstypernas svarsantal var: 363 hushåll utan barn med en vuxen, 164 hushåll utan barn med två vuxna, 50 hushåll med en vuxen och barn samt 93 hushåll med två vuxna och barn. Övriga svar var 17 till antalet.

Bland ensamboende och personer som svarat Annat betonas en lättare vardag och en tryggare känsla. Bland dem som svarat Annat är det även särskilt viktigt att träffa andra personer i matkön och uppleva att de tillhör en gemenskap. För majoriteten av hushållen med barn är mathjälpen oundgänglig för att de ska klara sig (mer än 50 %) och i synnerhet barnfamiljer med två vuxna känner att det är en viktig del av gemenskapen i mathjälpen (36,56 %). Barnfamiljer med två vuxna upplever även att de får nödvändiga tjänster/nödvändig verksamhet i samband med mathjälpen i större utsträckning än andra (16,13 %). Dessa resultat ser vi i graf 15:

Graf 15: Orsakerna till kundrelation vid mathjälpen i relation till typen av hushåll.



I slutet av graf 13 ser vi att cirka 7 procent av respondenterna ville ange någonting annat som orsak till kundrelationen vid mathjälpen. Dessa svar är 47 till antalet, men 5 av dem är tomma. Här följer några utdrag från de 42 Annat-svaren:

"Minska matsvinnet"

"Etik, jag hämtar skolornas överlopsmat, jag använder inga andra mathjälpstjänster"

Den ekologiska aspekten är också viktig för en del respondenter. En del av enkätens respondenter har lyft minskningen av matsvinnet som till och med den enda orsaken till en kundrelation inom mathjälpen, men dessa respondenter ser ut att komma från Egentliga Finland, där matsvinnsevenemang annars också har marknadsförts mer ur perspektivet för ekologiskhet. Respondenter som dessa upplever således inte nödvändigtvis att de är kunder inom den faktiska mathjälpen. Dessa respondenter utgör dock en mycket liten grupp i helheten som är de som är kunder inom mathjälpen.

"Jag hämtar mat till en hjälpbehövande, som inte kan komma själv"

Några respondenter uppger att de är kunder inom mathjälpen å en annan persons vägnar. Dessa personer kan ha ett eget behov av att vara kunder inom mathjälpen och samtidigt å någon annans vägnar, eller så kan de uttryckligen komma till mathjälpen för att hjälpa till exempel en mindre bemedlad närstående eller en anhörig som de tar hand om.

"Hälsosam mat, variation i maten"

"Jag sparar på matkostnaderna"

"Det känns dumt att laga mat till en person"

Även det att maten är hälsosam lyftes fram. Mindre bemedlade hjälpmottagare har inte nödvändigtvis möjligheter att skaffa alla näringsmässigt viktiga råvaror till matlagningen. Å andra sidan berättar man i svaren även att en ensamboende inte upplever det så trevligt att tillaga mat bara för sig själv.

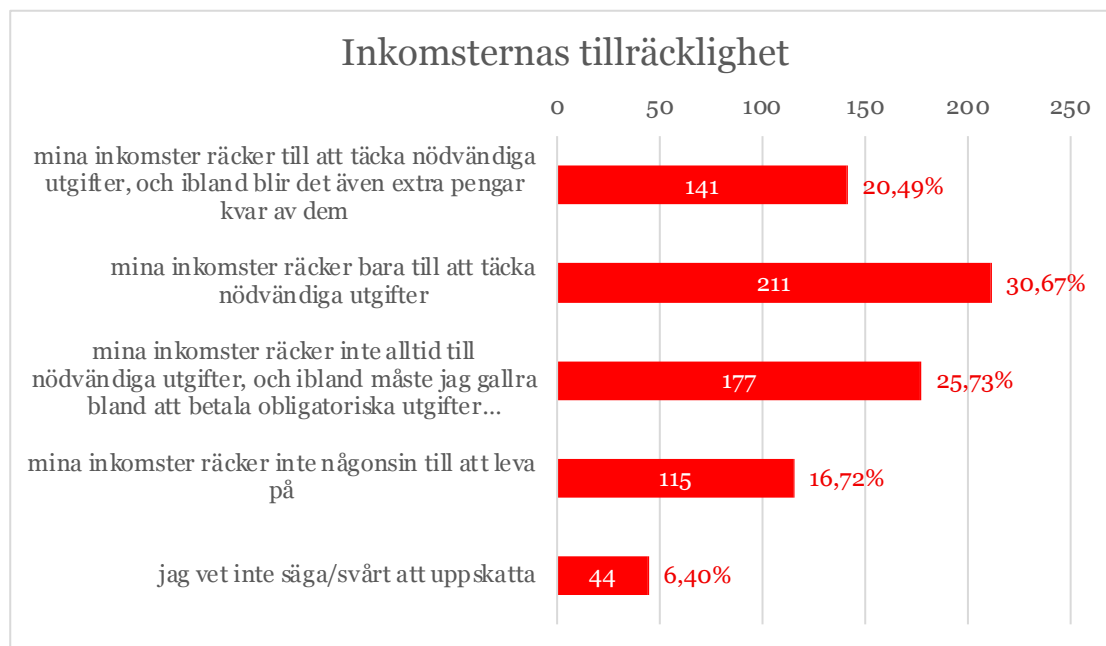
"Frivilligarbetare hos FRK"

En del av hjälpmottagarna deltar själva i mathjälpssverksamheten som frivilliga, vilket innebär att de både tar emot och delar ut hjälpen. Frivilliga som gått från hjälpmottagare till hjälpare är en viktig del av mathjälpens frivilligverksamhet.

Utkomst

Av kunderna inom mathjälpen har man även frågat om hur tillräckliga deras inkomster är samt hur nedskärningarna i den sociala tryggheten har påverkat deras personliga ekonomi. Respondenternas ekonomiska situation beskrivs i graf 16:

Graf 16: Respondenternas ekonomiska situation.



Precis som framgår av graf 16 upplever majoriteten av respondenterna att deras inkomster endast räcker till nödvändiga inköp (30,67 %). En betydande del av respondenterna tvingas till och med att sålla bland de nödvändiga utgifterna (t.ex. mediciner, mat eller räknningar), eftersom pengarna inte räcker ens till nödvändigheterna (25,73 %). Å andra sidan upplever en femtedel av respondenterna att de efter nödvändiga utgifter ibland även har lite pengar över (20,49 %). Här förblir det dock obesvarat hur ofta och

hur mycket pengar det blir över. Dock är de vars inkomster kontinuerligt är otillräckliga (16,72 %) inte långt efter. I allmänhet kan det konstateras att en tydlig majoritet klarar av sina utgifter precis och precis, eller tvingas ibland sålla bland de nödvändiga utgifterna. Av respondenterna kunde 44 inte bedöma hur tillräckliga deras inkomster är och 12 lät bli att svara på frågan.

Det finns tydliga skillnader i hur tillräckliga inkomsterna är mellan de olika respondentgrupperna. I följande tabeller har vi granskat respondenternas utkomst i relation till utbildning, sysselsättningsläge och typ av hushåll.

Tabell 4: Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till utbildningen.

Utbildning	Inkomsternas tillräcklighet					Tot. (N)
	5	4	3	2	1	
grundskola eller motsvarande	19,7 %	33,3 %	28,4 %	10,9 %	7,7 %	183
yrkesexamen	18,6 %	30,8 %	26,9 %	17,4 %	6,3 %	253
studentexamen	10,7 %	28,6 %	21,4 %	26,8 %	12,5 %	56
institutsexamen	28,6 %	33,3 %	15,9 %	22,2 %	0,0 %	63
lägre högskoleexamen	20,6 %	23,5 %	32,3 %	16,2 %	7,4 %	68
högre högskoleexamen	34,6 %	30,8 %	17,3 %	13,5 %	3,8 %	52

5 = mina inkomster räcker till att täcka nödvändiga utgifter, och ibland blir det även extra pengar kvar av dem **4** = mina inkomster räcker bara till att täcka nödvändiga utgifter **3** = mina inkomster räcker inte alltid till nödvändiga utgifter, och ibland måste jag gallra bland att betala obligatoriska utgifter (exempelvis mediciner, mat, räkningar) **2** = mina inkomster räcker inte någonsin till att leva på **1** = jag kan inte säga/det är svårt att uppskatta

Av tabell 4 framgår att inkomsterna verkar räcka bättre bland respondenter med högre högskoleexamen än andra, eftersom totalt 65,4 procent av dem hör till nivå 4 eller 5 vad gäller hur väl inkomsterna räcker. De som har avlagt lägre högskoleexamen utgör den största enskilda procentandelen på nivå 3, vilket innebär att de tidvis mer sannolikt än andra tvingas göra avkall på nödvändiga utgifter. Respondenterna som avlagt institutexamen är mycket uppdelade, då nästan lika många av dem placerar sig på nivå 5 som av respondenterna med högskoleexamen, men ändå upplever upp till 22,2 procent av dem att deras inkomster är kontinuerligt otillräckliga för att klara sig. De vars högsta avslutade utbildning är studentexamen har oftast svarat att deras inkomster är otillräckliga för att klara sig (26,8 %) och mest sällan svarat att det ibland blir pengar över av inkomsterna (10,7 %). Personer som har avlagt yrkesexamen eller gått ut grundskola, folkskola eller mellanskola betonas i synnerhet på nivåerna 3 och 4.

Tabell 5: Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till sysselsättningsläge.

Sysselsättningsläge	Inkomsternas tillräcklighet					Tot. (N)
	5	4	3	2	1	
Lönearbetare eller företagare el. dyl.	31,9 %	34,0 %	23,4 %	6,4 %	4,3 %	47
arbetslösa eller permitterade	10,2 %	25,5 %	28,5 %	28,5 %	7,3 %	137
arbetsoförmögna och arbetslösa	3,0 %	21,2 %	33,4 %	33,4 %	9,1 %	33
föräldra- eller vårdledig	18,7 %	18,7 %	56,3 %	6,3 %	0,0 %	16
studerande	7,0 %	32,4 %	25,4 %	22,5 %	12,7 %	71
ålderspensionärer	30,5 %	35,3 %	19,3 %	8,9 %	6,0 %	269
sjukpensionärer	16,0 %	30,7 %	30,7 %	21,3 %	1,3 %	75
uppbär sjukdagpenning eller rehabiliteringsstöd	25,0 %	12,5 %	37,5 %	12,5 %	12,5 %	8
deltar i rehabiliterande arbetsverksamhet eller motsvarande	19,2 %	26,9 %	38,5 %	7,7 %	7,7 %	26

5 = mina inkomster räcker till att täcka nödvändiga utgifter, och ibland blir det även extra pengar kvar av dem **4** = mina inkomster räcker bara till att täcka nödvändiga utgifter **3** = mina inkomster räcker inte alltid till nödvändiga utgifter, och ibland måste jag gallra bland att betala obligatoriska utgifter (exempelvis mediciner, mat, räkningar) **2** = mina inkomster räcker inte någonsin till att leva på **1** = jag kan inte säga/det är svårt att uppskatta

Av tabell 5 framgår hur inkomsternas tillräcklighet skiljer sig mellan respondenter som befinner sig i olika sysselsättningslägen. Respondenter som är föräldra- eller vårdlediga (urval 8 pers.) samt personer som uppbär sjukdagpenning eller rehabiliteringsstöd (urval 16 pers.) har gråmarkerats, eftersom antalet respondenter understiger 20, vilket försämrar jämförbarheten för svaren. Inkomsterna ser ut att räcka bäst för personer som lönearbetar/är företagare samt de som har ålderspension, eftersom mer än 60 procent i båda grupperna har uppgivit värdet 4 eller 5. Vad gäller personer som har ålderspension måste man dock även beakta att de kanske är vana att klara sig på mindre utgifter, även det å andra sidan kan gå åt relativt mycket pengar exempelvis till mediciner. Personer som har ålderspension är också den största enskilda respondentgruppen i enkäten, vilket innebär att mer variation rymms i den större gruppen.

Utgående från resultaten är det mycket vanligt att man får skära ned på att betala nödvändiga utgifter (värde 3). De största procentandelarna förekommer bland dem som deltar i rehabiliterande arbetsverksamhet eller motsvarande (38,5 %), arbetsoförmögna arbetslösa (33,4 %) och sjukpensionärer (30,7 %), då man inte räknar med de gråmarkerade grupperna. Lönearbetande/företagare, studerande och ålderspensionärer ligger kring 20 procent vid värdet 3. Av studerande tvingas så många som en fjärdedel tidvis skära ned på nödvändiga utgifter. Av grupperna är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga för att klara sig (värde 2) bland arbetsoförmögna arbetslösa (33,4 %), arbetslösa/permitterade (28,5 %), studerande (22,5 %) och sjukpensionärer (21,3 %).

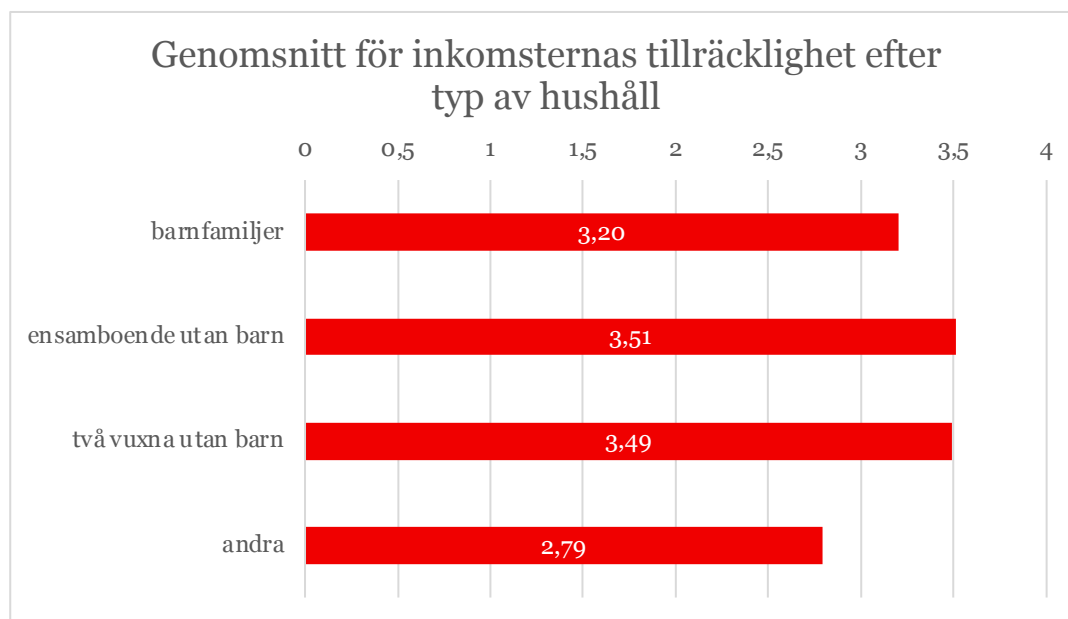
Tabell 6: Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till typen av hushåll.

Typ av hushåll	Inkomsternas tillräcklighet					Tot. (N)
	5	4	3	2	1	
en vuxen, inga barn	20,5 %	34,1 %	26,6 %	13,9 %	5,0 %	361
två vuxna, inga barn	27,0 %	26,4 %	22,1 %	17,8 %	6,7 %	163
en vuxen och ett/flera barn	10,0 %	28,0 %	28,0 %	30,0 %	4,0 %	50
två vuxna och ett/flera barn	15,6 %	28,9 %	28,9 %	17,8 %	8,9 %	90
annat, vad?	11,8 %	29,4 %	17,6 %	23,5 %	17,6 %	17

5 = mina inkomster räcker till att täcka nödvändiga utgifter, och ibland blir det även extra pengar kvar av dem **4** = mina inkomster räcker bara till att täcka nödvändiga utgifter **3** = mina inkomster räcker inte alltid till nödvändiga utgifter, och ibland måste jag gallra bland att betala obligatoriska utgifter (exempelvis mediciner, mat, räkningar) **2** = mina inkomster räcker inte någonsin till att leva på **1** = jag kan inte säga/det är svårt att uppskatta

I tabell 6 har fördelningen av inkomsternas tillräcklighet per typ av hushåll markerats. Annat, vad?-svaren uppgår till endast 17, vilket innebär att resultaten med anledning av det ringa urvalet inte är särskilt tillförlitligt jämförbara. Inkomsterna räcker bäst i hushåll med två vuxna utan barn: Av respondenterna säger 27,0 procent att det blir över pengar av inkomsterna efter nödvändiga utgifter och 26,4 procent säger att inkomsterna endast täcker nödvändiga utgifter. I hushåll med en vuxen utan barn räcker inkomsterna till att täcka endast de nödvändiga utgifterna hos 34,1 procent av respondenterna och pengar blir över hos 20,5 procent av respondenterna. Att pengar blir över efter nödvändiga utgifter är mest ovanligt bland hushåll med en förälder (10,0 %). Inkomsterna är kontinuerligt otillräckliga för att klara sig för 30,0 procent av de ensamstående. Hushåll med två vuxna både med och utan barn har samma procentandel svar, där inkomsterna kontinuerligt är otillräckliga för att klara sig (17,8 %). Pengar över blir det dock klart mer sällan i barnfamiljer med två vuxna (15,6 %) än för två vuxna utan barn (27,0 %). Barnfamiljer kan antas ha mer nödvändiga utgifter, så det är förståeligt att pengar vanligen inte blir över för någonting extra.

Graf 17: Inkomsternas tillräcklighet efter typ av hushåll visualiserade och med barnfamiljerna sammanräknade.



5 = mina inkomster räcker till att täcka nödvändiga utgifter, och ibland blir det även extra pengar kvar av dem **4** = mina inkomster räcker bara till att täcka nödvändiga utgifter **3** = mina inkomster räcker inte alltid till nödvändiga utgifter, och ibland måste jag gallra bland att betala obligatoriska utgifter (exempelvis mediciner, mat, räkningar) **2** = mina inkomster räcker inte någonsin till att leva på **1** = jag kan inte säga/det är svårt att uppskatta

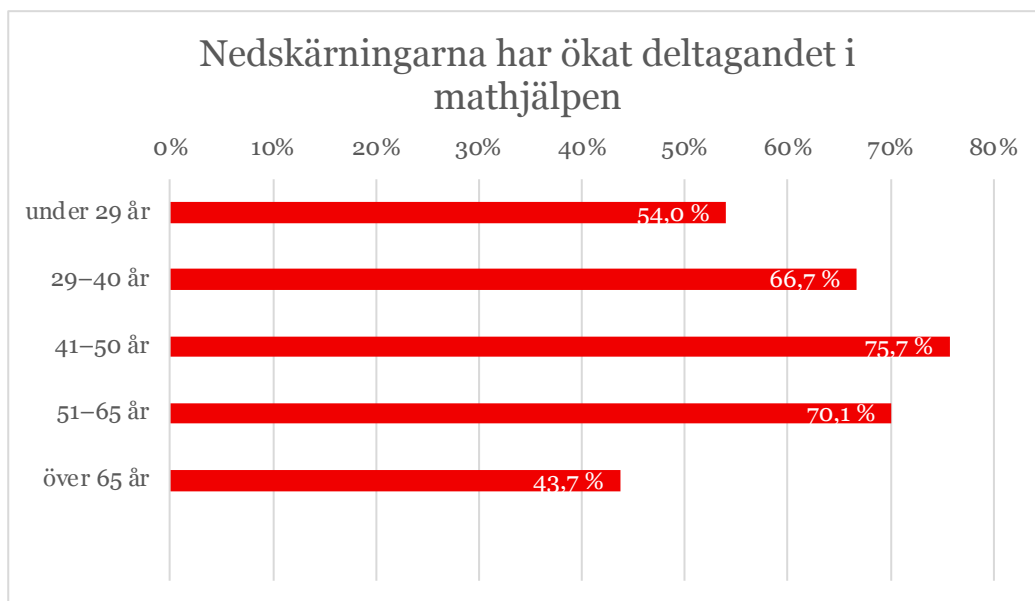
Graf 17 påvisar att barnfamiljernas medelvärde vad gäller inkomsternas tillräcklighet är lägre än för hushåll med en eller två vuxna utan barn. Alla resultat är dock nära värdet 3, vilket innebär att respondenten tvingas ibland skära ned på att betala nödvändiga utgifter. Antalet respondenter består av 143 barnfamiljer, 361 hushåll med en vuxen, 163 hushåll med två vuxna och 14 hushåll av annat slag. I barnfamiljerna har man även räknat med tre hushåll av annat slag, där det utgående från svaren bor ett eller flera barn på heltid.

Nedskärningar i den sociala tryggheten

Respondenterna tillfrågades även om årets nedskärningar (t.ex. bostads- och arbetslöshetsbidrag) har ökat deras besök vid mathjälpen (ja eller nej). Nedskärningar i den sociala tryggheten har ökat kundrelationen vid mathjälpen för närmare 60 procent av respondenterna. Mer noggrant fördelades svaren 58,9 procent ja och 41,1 procent nej. Av respondenterna valde 34 av 700 att inte svara på frågan.

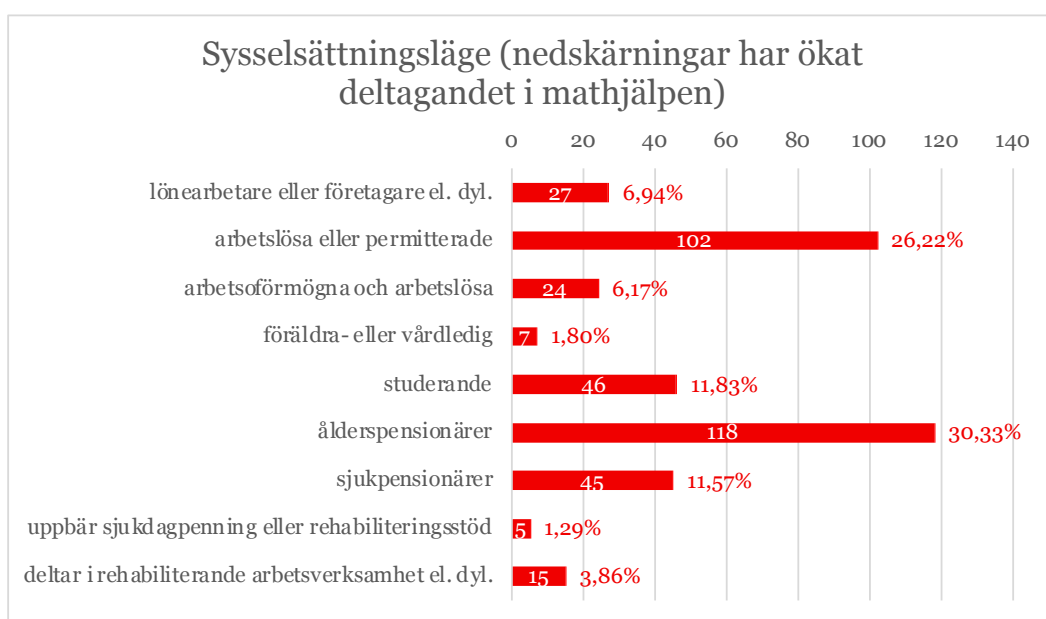
Antalet respondenter som svarade ja uppgick till 392. Av dem var 49,7 procent kvinnor, 47,5 procent män och 2,8 procent ville inte uppge något kön. Respondenternas åldersfördelning per kategori visas i graf 18:

Graf 18: Andelen personer i åldersgrupperna vars besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.



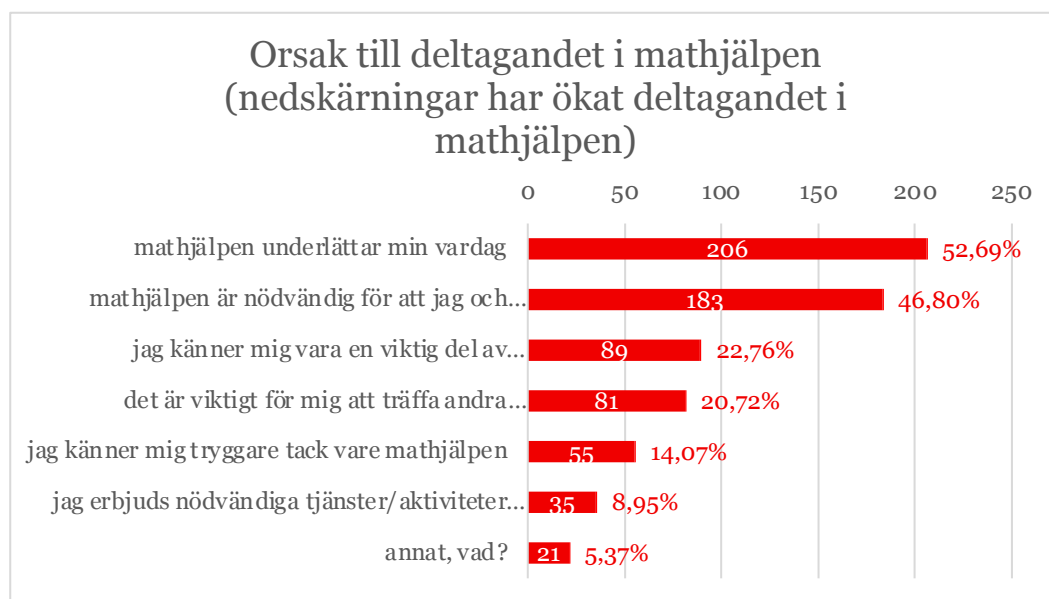
Graf 18 visar hur nedskärningarna ökar besöken vid mathjälpen i synnerhet bland 40-åriga respondenter i arbetsför ålder. Av både 41–50-åriga och 51–65-åriga respondenter svarade mer än 70 procent ja. Respondenter i åldern 29–40 år svarar att nedskärningarna har ökat antalet besök oftare (66,7 %) än respondenter under 29 år (54,0 %). Endast bland respondenter över 65 år är svaren med ja i minoritet. Det finns inte tillräckligt med respondenter i alla sysselsättningslägen för att det skulle vara rimligt att göra en liknande jämförelse, varför vi först separerar de största grupperna bland dem som har svarat ja:

Graf 19: Sysselsättningsläge bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.



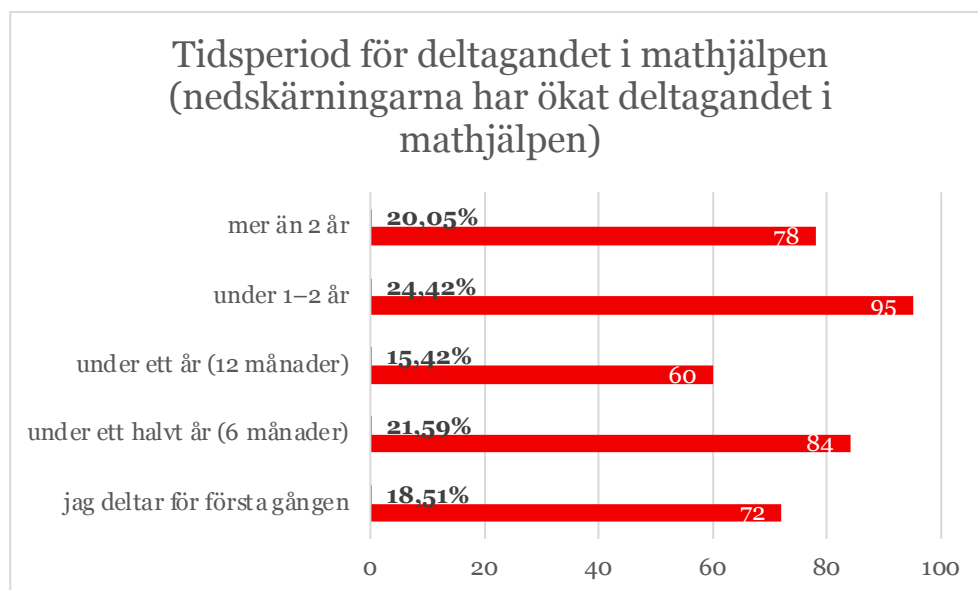
Av graf 19 framgår att av dem vars besök vid mathjälpen har ökat med anledning av nedskärningarna är mer än hälften ålderspensionärer (30,33 %) eller arbetslösa/permitterade (26,22 %). En ganska stor del av dem som svarade ja är också studerande (11,83 %) och sjukpensionärer (11,57 %). Av dessa grupper kan man vid individuell granskning konstatera följande: Av respondenter som är ålderspensionärer (255) har 118 (46,3 %) svarat ja. Av respondenter som är arbetslösa eller permitterade (136) har 102 (75,0 %) svarat ja. Av studerande (68) svarade 46 (67,6 %) respondenter ja. Av sjukpensionärer (71) har 45 (63,4 %) svarat ja. I antalet respondenter har man inte räknat med dem som inte har svarat på frågan om nedskärningar i den sociala tryggheten.

Graf 20: Orsak till kundrelation bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.



Så som framgår av graf 20, skiljer sig de som svarade att nedskärningarna har ökat deras deltagande inom mathjälpen något, utgående från orsaken till kundrelationen, från resultaten för hela materialet (graf 12). I graf 13 upplevdes mathjälpen oundgänglig för att klara sig i 40,64 procent av svaren, men i graf 20 är den motsvarande andelen 46,80 procent. Att träffa andra människor i matkön och upplevelsen av att vara en del av en gemenskap är något mindre till procentandelarna, eftersom båda ligger kring 26 procent i graf 13 och i graf 20 är de 20,72 och 22,76 procent. Kundrelation för att respondenten känner sig tryggare tack vare mathjälpen är något lägre i graf 20 (14,07 %) än i graf 13 (15,24 %).

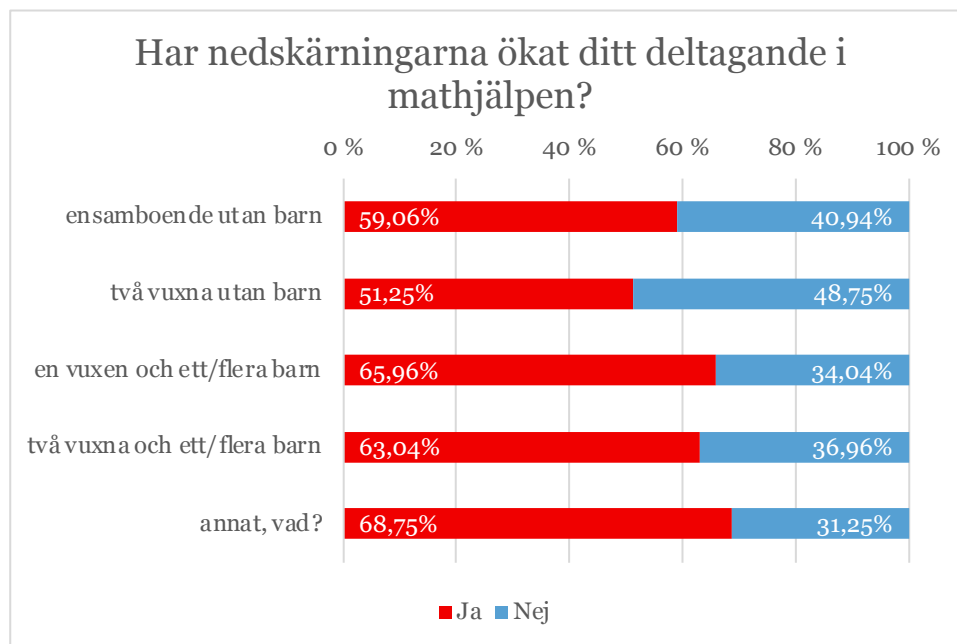
Graf 21: Längden på kundrelationen bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.



När man granskar hur länge de som uppger att nedskärningarna har ökat deras deltagande vid mathjälpen de facto har deltagit vid mathjälpsevenemang, ser man att över ett år långa kundrelationer är sällsammare och mindre än sex månader långa kundrelationer vanligare än i granskningen i hela materialet. I graf 7 har kundrelationen hos 22,42 procent av respondenterna varat i mer än två år och hos 25,76 procent i 1–2 år. I graf 21 får samma svar något lägre procentandelar (20,05 % och 24,42 %). Respondenter som deltagit i mindre än sex månader är å andra sidan fler till antalet i graf 21 (21,59 %) än i graf 7 (18,78 %). Andelen respondenter som deltar för första gången är också något större i graf 21 (18,51 %) än i graf 7 (16,89 %). Det totala antalet respondenter som svarade att nedskärningarna i den sociala tryggheten har ökat deras deltagande vid mathjälpen, och som svarade på frågan om längden på kundrelationen, uppgår till 389.

I det här skedet är det bra att i korthet lyfta fram bakgrunderna till också nej-svaren (274 svar). Av dem för vilka nedskärningarna i den sociala tryggheten inte har ökat deras deltagande vid mathjälpen var 56,2 procent kvinnor, 41,6 procent män och 1,1 procent vill inte uppge något kön. Bland dem som svarade ja finns inga personer av annat kön, men bland dem som svarade nej fanns tre (1,1 %). De som svarade nej skiljer sig väsentligt i materialet så till vida att 50,7 procent av dem är ålderspensionärer och 46,0 procent har en kundrelation inom Egentliga Finland. Dessa är väsentligt högre siffror än i materialet i sin helhet, där ålderspensionärer utgör 39,5 procent och antalet respondenter med kundrelation i Egentliga Finland uppgår till 222 respondenter (31,7 %). Till sist granskar vi nedskärningar per typ av hushåll:

Graf 22: Svar på konsekvenserna av nedskärningarna efter typ av hushåll.



Av graf 22 kan man se att majoriteten av kundrelationerna inom mathjälpen har med anledning av årets nedskärningar i den sociala tryggheten ökat för alla typer av hushåll. För hushåll med två vuxna utan barn är ja- och nej-svaren i det närmaste lika. Hushåll med ensamstående (65,96 %) och andra typer av hushåll (68,75 %) har svarat ja oftare. Dock har endast 16 svarat annan typ av hushåll, vilket innebär att siffrorna inte är särskilt jämförbara. Hushåll med två vuxna och barn hamnar inte långt efter hushåll med ensamstående med en ja-andel på 63,04 procent. Även vuxna som bor ensamma hamnar kring 60 procent (59,06 %). Det ser ut som att barnfamiljer mer sannolikt söker sig till mathjälpen till följd av nedskärningarna. När man granskar alla barnfamiljer tillsammans (inklusive 3 barnfamiljer av annan typ), är procentandelarna 64,08 procent ja och 35,92 procent nej. Av svaren att döma består andra typer av hushåll till exempel av vuxna som tar hand om äldre föräldrar samt åtminstone ett par utländska studerande. Totalt svarade 657 respondenter på frågorna om hushåll och nedskärningar.

Respons om mathjälpsverksamheten

Respondenterna fick möjlighet att ge respons om Röda Korsets mathjälpsverksamhet. Det kom 232 utvecklingsförslag och de lyfte fram praktiska utmaningar inom mathjälpen, men även tackade och berömde verksamheten. Av respondenterna gav 208 fritt formulerad respons. I detta underavsnitt presenteras responsen som gäller mathjälpens kärnverksamhet, medan vi i avsnittet om delaktighet och verksamhetens genomslagskraft går igenom respons med anknytning till gemenskaplighet och delaktiggörande verksamhet.

"Jag vet inte, oberoende av hur mycket vi skulle dela ut, så växer köerna bara. Det kommer alltid fler behövande, när åtstramningar görs överallt, pengarna räcker inte!" – Ett av svaren om utvecklingsförslag

Många önskar att det skulle finnas mer mat tillgänglig och oftare. En respondent konstaterade: *"Möjligen skulle en större hjälpmängd inom mathjälpen eller oftare förekommande sådan vara bättre, så att man kunde planera livet lite längre framåt än till nästa dag."* Om det allt större matbehovet bland mathjälpens kunder vittnar också att man åtminstone i Tammerfors har observerat att mathjälpsbehövande börjar äta direkt ur matkassarna så fort de får dem (Yle 2024). Även följande ämnen lyftes fram:

1 Maten som erbjuds

Flera respondenter framförde önskemål om att de sökande skulle ha möjlighet att välja bland produkterna som delas ut, eftersom alla till exempel inte äter kött eller dricker mjölk. Å andra sidan framförde en del önskemål om fler mjölkprodukter, proteinkällor och sallad, och i flera svar framfördes önskemål om hygienartiklar eller ESF-kort för att köpa dem.

Även kvaliteten på livsmedlen nämns en del. Ibland har till exempel bröd som delats ut varit möjligt. Faktiska klagomål förekommer dock i liten utsträckning och det kan även påverkas av lokalavdelningarnas skillnader i hur omfattande och etablerade verksamheten och samarbetsnätet är. Mycket beröm har getts om maten och dess näringsriktighet, och man är tacksam i synnerhet för varma måltider vid de punkter vid vilka sådana delas ut. Utdelningen av skolornas och butikernas svinnsmat har också tagits emot med glädje i väldigt många svar, och önskemål ha även framförts om att svinnsverksamheten ska fortsätta och utvidgas.

2 Utdelningens arrangemang

Största delen av svaren anknyter till hur arrangemangen fungerar. I allmänhet ser det ut som att de allra flesta är nöjda med arrangemangen, men brister och åtgärdsförslag har också identifierats. Med tanke på köandet framförs önskemål om förbättringar i flera svar, till exempel med kölappar och gradvist insläpp när det är många sökande. Dessutom önskar man med uppmärksamhet på övervakningen av köerna, eftersom det förekommer knuffande i dem och till exempel kan rörelsebegränsade personer ha svårt att köa bland andra. En respondent anmärker till exempel att vad gäller utdelning av nummerlappar, så "blir kvinnor överkörda".

I vissa svar framfördes även misstankar mot hur jämlika utdelningarna är. En respondent skriver: *"Utdelarna är ibland alltför snåla och mat blir kvar i svinnet. När det finns mycket att dela ut, skulle man kunna dela ut mer. Vanligen hittar maten ätare bland grannar eller vänner."* Också i svar som detta låter formuleringen oss förstå att problem inte förekommer kontinuerligt, utan endast ibland. Med tanke på Röda Korsets image är det dock viktigt att förtroendet för verksamheten bevaras.

I svaren framfördes även önskemål om att olika skolor i samma kommun ska dela ut svinnsmat på olika dagar, så att utdelningarna skulle ske jämnare. I en del svar kommenterades det även att de frivilliga bor-

de ta bättre hänsyn till varandra och hålla tätare kontakt, så att det till exempel inte uppstår osäkerhet kring hur många som kommer för att dela ut. Några respondenter önskade även att det skulle finnas ett sätt att få mathjälp också till de som inte kan ta sig till utdelningsplatserna.

3 Kommunikation

En del kritiska anmärkningar har skrivits om kommunikationen om evenemangen. Till exempel har man efterfrågat bättre information om ändringar i utdelningstiderna. Några av dem som deltar för första gången har även berättat att de har hänvisats till evenemangen, i stället för att själv ha hittat till verksamheten. En respondent skriver: *"-- jag hörde om den först efter att jag hade bott på den nya orten i ett år. Man skulle kunna berätta också för nyinflyttade var hjälpen kan fås."* Vi bör sträva efter att effektivisera kommunikationen, men det kan gott vara att svaren beskriver isolerade fall. Nyinflyttade på orten och potentiellt nyanlända stöter kanske inte på annonserna eller kan ännu inte söka upp lokal verksamhet tillräckligt smidigt.

Det har med andra ord kommit in respons och utvecklingsförslag mångsidigt. Eftersom avdelningen som respondenten har besökt inte kan identifieras från materialet, kan responsen inte riktas in exakt. I allmänhet är man klart nöjda med mathjälpsverksamheten, men problem har identifierats och det är bra att beakta dem vid utvecklingen av verksamheten. Organisatörerna av mathjälpen har själva också identifierat många utmaningar. De som gett respons har även uttryckt sin oro med tanke på de frivilliga:

"Hoppas att ni orkar"

"Jag hoppas att er hjälp fortsätter vid dessa punkter"

Sammanfattning av avsnittet

Respondenternas upplevelser av mathjälpsverksamheten berättar om att all mathjälp kommer till nytta. Mathjälpen är oumbärlig för att klara sig för cirka 41 procent av respondenterna. Oerhört många hjälpmottagare har ett långvarigt hjälpbehov, vilket innebär att de har varit kunder inom mathjälpen i minst ett år (48 %), men andelen personer som deltar för första gången har enligt enkätjämförelsen ökat tydligt. I förstagångsdeltagare urskiljs arbetslösa och permitterade (29 %), studerande (24 %) och barnfamiljer (34 %) som de största andelarna än för övrigt i materialet. Genom att granska respondentgruppens bedömningar av sina egna inkomsters tillräcklighet för att klara sig, kan vi se att inkomsterna är kontinuerligt otillräckliga för att klara sig i synnerhet bland arbetsoförmögna arbetslösa (33 %), arbetslösa och permitterade (29 %), studerande (23 %) och sjukpensionärer (21 %). Allra mest sällan är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga för att klara sig för lönearbetare, företagare och yrkesutövare (6,4 %), vilket inte är ett överraskande resultat, men också i denna grupp tvingas cirka 23 procent ibland göra avkall på nödvändiga utgifter. Av alla respondenter uppger cirka 59 procent att årets nedskärningar i den sociala tryggheten har ökat deras deltagande i mathjälpen. Flera respondenter skriver att de önskar att mathjälpen skulle ordnas ännu mer regelbundet.

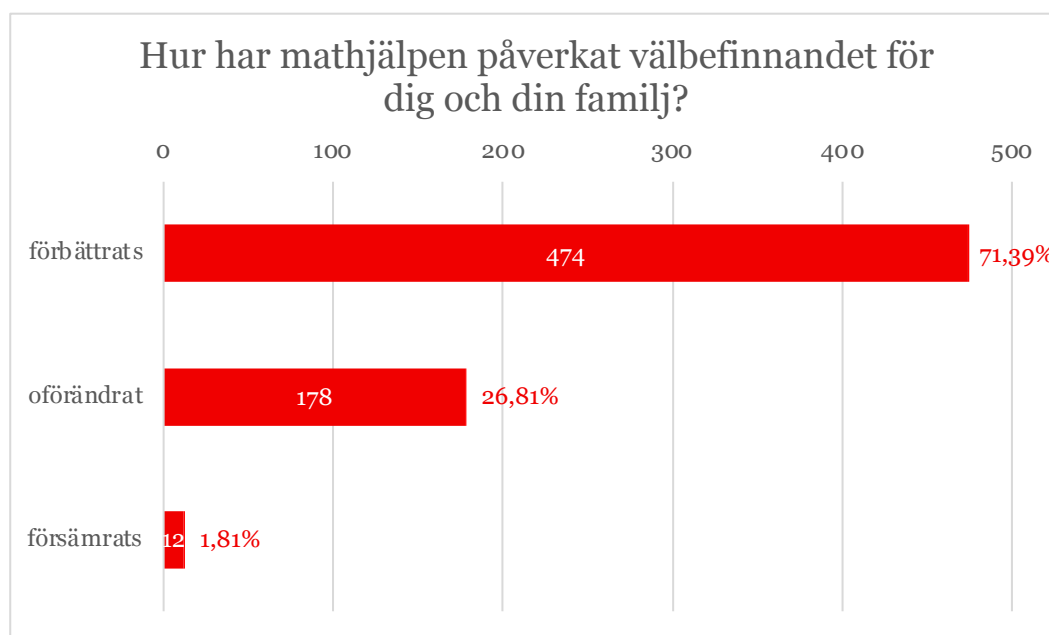
Upplevelser av delaktighet och verksamhetens genomslagskraft

Med mathjälps genomslagskraft avses i första hand effekten på de hjälpbehövandes välbefinnande. Måten i sig främjar den övergripande välfärden för hjälpbehövande, men genom att vid sidan av mathjälpen erbjuda social verksamhet, kan man stödja i synnerhet det psykosociala välbefinnandet. Således blir effekterna beträffande delaktighet och gemenskaplighet viktiga frågor.

Mathjälps effekt på välbefinnandet

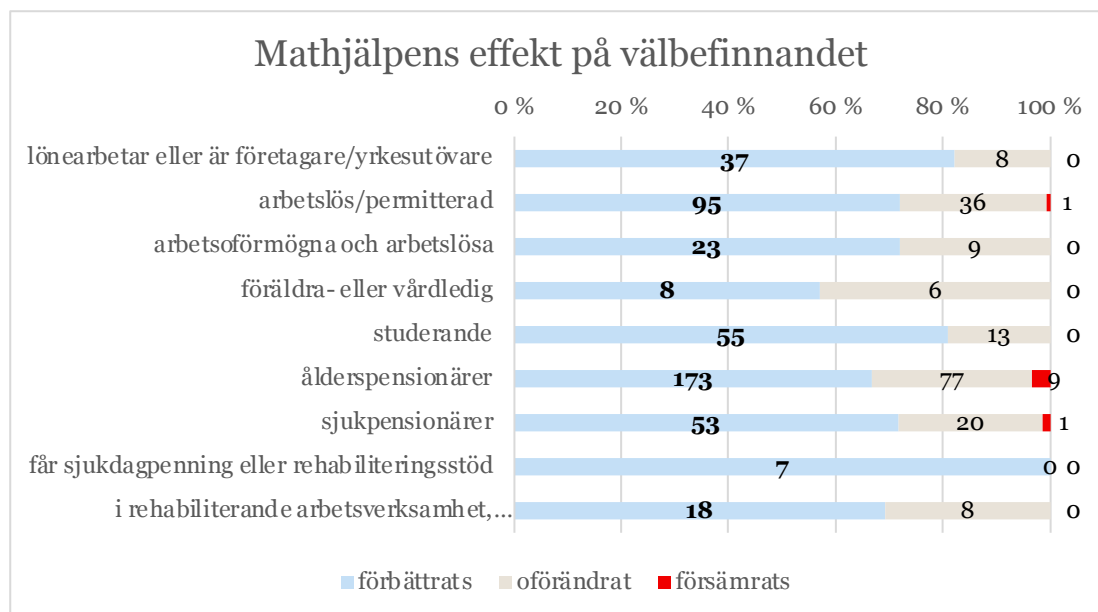
Med enkäten ville vi utreda mathjälpsmottagarnas upplevelser av hjälpens effekter på välbefinnandet. Samtidigt kan positiva upplevelser tolkas som ett tecken på mathjälps betydelsefullhet för respondenterna. Mathjälps effekter på välbefinnandet efterfrågades enkelt med tre alternativ: *Förbättrats* – *Oförändrad* – *Försämrats*. Svaren har illustrerats i graf 23:

Graf 23: Mathjälps effekt på respondenternas välbefinnande.



Såsom framgår av graf 23 upplevde 474 respondenter, det vill säga 71,39 procent av alla respondenter, att mathjälpen har förbättrat välbefinnandet för dem eller deras familjer. Av respondenterna upplevde 178 (26,81 %) att deras välbefinnande har förblivit oförändrad och 12 (1,81 %) svarade att deras välfärd har försämrats. Resultatet är oerhört positivt och vittnar om att vi har kunnat svara på behoven hos de hjälpbehövande.

Graf 24: Mathjälpsens effekt på välbefinnandet efter sysselsättningsläge.



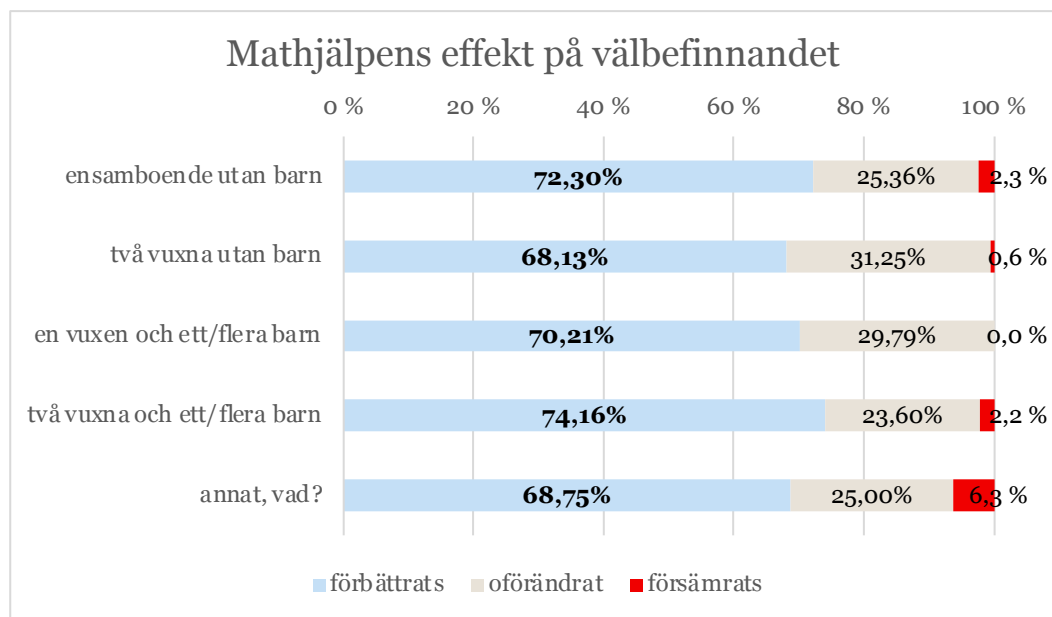
Om man bortser från kolumnerna med väldigt små svarsmängder (föräldra- eller vårdlediga, personer som uppbär sjukdagpenning/rehabiliteringsstöd) har mathjälpen mest förbättrat välbefinnandet för lönearbetare och företagare/yrkesutövare, studerande och arbetslösa/permitterade och arbetsoförmögna arbetslösa, såsom framgår av graf 24. Ålderspensionärer, sjukpensionärer och arbetslösa/permitterade är de enda grupperna som har svarat att mathjälpen har försämrat deras välbefinnande. Svaret Förbättrats är ändå klart mest överlägset andra alternativ i samtliga grupper.

Tabell 7: Mathjälpsens effekt på välbefinnandet i förhållande till nedskärningarna.

	Ja	%	Nej	%
förbättrats	272	71,96 %	190	71,16 %
oförändrat	97	25,66 %	76	28,46 %
försämrats	9	2,38 %	1	0,37 %
Totalt	378	100 %	267	100 %

I tabell 7 har vi specificerat de som svarade positivt och de som svarade negativt på frågan om huruvida årets nedskärningar har ökat deltagandet i mathjälpen. Mathjälpen har i båda grupperna haft en förbättrande effekt på välfärden hos cirka 71 procent av respondenterna. Bland dem som svarade ja förekommer fler Försämrats-svar (2,38 %), men bland dem som svarade nej fler Oförändrad-svar (28,46 %).

Graf 25: Mathjälpens effekt på välfärden i förhållande till typen av hushåll.



Av graf 25 framgår att det inte förekommer någon stor skillnad i välfärdsupplevelsorna mellan de olika typerna av hushåll. Barnfamiljer med två vuxna har oftare (74,16 %) svarat att deras välfärd har förbättrats till följd av kundrelationen inom mathjälpens. På motsvarande sätt har hushåll med två vuxna utan barn upplevt minst förbättring (68,13 %). Vid granskning av resultaten måste man återigen beakta antalet respondenter.

Respondenterna har getts möjlighet att berätta närmare om hur mathjälpsverksamheten har påverkat deras eller deras familjers liv. Av dessa öppna frågor framträder många redan tidigare behandlade teman, såsom att vardagen har underlättats och behovet av mat och då i synnerhet varm mat. Här följer några svar som betonats vid denna välfärdsfråga:

"Medför ett bra tillägg till näringen. Jag planerar ofta övriga inköp utgående från vad som kommer från matutdelningen."

"Produkter för allergiker är redan dyrare, så jag kan köpa mitt eget mjöl."

"Det underlättar att planera veckans/dagens matlista. Fisk, grönsaker och frukt = dyra, ids sällan köpa dem."

I många svar lyfter respondenterna hur dyrt det är med mat. Mathjälpens gör det enklare att köpa näringsrik mat, vilket för sin del ökar den övergripande hälsan och välbefinnandet. Detta stärker tidigare anmärkningar om orsakerna till deltagande i mathjälpens och responsen om mathjälpsverksamheten.

"Mycket bra, jag har redan fått nya vänner."

"Som ensamboende är det även ett socialt evenemang, då man träffar och bekantar sig med olika personer."

"Mötena med ukrainare och finländare har en humörhöjande effekt."

Enligt respondenterna ökas välfärden av de sociala kontakter som knyts inom mathjälpen. Gemenskaplighet kan uppstå både av att bekanta sig med andra hjälpbehövande och i mötet med frivilliga.

"Känslan av att bry sig har ökat."

***"Den här mathjälpen gör mitt liv enklare och tryggare"
(översatt från engelska till finska och svenska)***

"Maten som de vänliga frivilliga delar ut när både kroppen och själen --."

Inom mathjälpen har man lyckats skapa en känsla hos många respondenter att man bryr sig om dem. Man har även lyckats öka känslan av trygghet. I flera svar tackas de vänliga frivilliga.

"Lite pengar blir över till barnens hobbyer, eftersom alla pengar inte går åt till mat."

"Jag har inte behövt låna så mycket pengar av vänner."

"Psyiskt och fysiskt mitt eget och förhoppningsvis andras liv, det vill säga man kommer långt med humor."

Av de sociala effekterna har man även lyft fram barnens hobbymöjligheter samt å andra sidan den positiva interaktionen med hjälp av också humor som sker inom mathjälpen. Man har även lyckats låna mindre pengar tack vare mathjälpen, vilket kan förbättra välfärden genom att minska den eventuella skammen som orsakas hos hjälpmottagaren.

"Jag har fått mat när bankkontot och kylskåpet har varit tomma. Annars skulle jag nog tvingas stjäla mat i butiken för att kunna äta."

"Matutgifterna är mycket mindre, jag kan köpa ordinerade läkemedel."

I svaren framträder även det att mathjälpen hjälper till att förhindra de mest desperata lösningarna bland dem som befinner sig i en tuff ekonomisk situation, såsom att stjäla mat eller låta bli att köpa ordinerade läkemedel.

***"-- presenterar även nya produkter för mig, som jag tvekar att köpa för att pröva"
(översatt från ukrainska till finska och svenska)***

Inom mathjälpen får nyanlända hjälpmottagare möjlighet att bekanta sig med finländska matvaror.

Att känna sig som en viktig del av gemenskapen

När respondenterna tillfrågades om orsakerna till att de deltar i mathjälpen (graf 12), svarade 26,42 procent av respondenterna att de är kunder, eftersom de känner sig som en viktig del av gemenskapen. I enkäten ställdes även en preciserande fråga om *vad som får dig att känna dig som en viktig del av gemenskapen i Röda Korsets mathjälp*. Dessa svar uppgick till 154 till antalet.

"Trevliga människor omkring sig. Trevlig gemenskap och nya bekanta. Jag har alltid en känsla av att vara välkommen när jag kommer till Röda Korsets mathjälp"

"Jag känner att jag befinner mig i en liknande/samma situation som andra som besöker evenemanget."

"Jag har möjlighet att stödja min egen gemenskap som frivillig" (översatt från engelska till finska och svenska)

Gemenskapligheten uppkommer i lång utsträckning av mötet med andra hjälpbehövande, men även av de frivilligas förmåga att skapa en känsla av att man är välkommen. En del av de hjälpbehövande utför själva frivilligarbete för den lokala gemenskapens väl. Frivilliga med främmande modersmål och andra som tillhör minoriteter kan ha möjlighet att stödja sina egna gemenskaper.

"Jag blir accepterad så som jag är."

"Röda Korsets medarbetare är vänliga, en del till och med hjärtliga, opartiska och respektfulla."

"Förtroende"

En del av respondenterna talar om medarbetare eller personal, men hänvisar sannolikt till avdelningens frivilliga. Uppskattning samt likabehandling och möten upprepas i svaren som viktiga källor till gemenskaplighet. Många hjälpbehövande upplever att de accepteras i gemenskapen så som de är. Förtroende har också lyfts fram, men det förblir oklart om det är fråga om respondentens förtroende för mathjälpsverksamheten eller förtroende som riktas mot respondenten själv. Det är även viktigt att observera att Röda Korsets principer omfattar opartiskhet, vilket innebär att organisationen inte förbinder sig till någon politisk, ideologisk eller religiös riktning.

"Mathjälpen är en stor hjälp för närståendevårdare. Det blir mer tid över till att sköta om hemmet. I matkön förekommer socialt umgänge."

"-- ofta hör man även användbar information"

"Vi kan slappna av i sinnet. Och mina barn får tillbringa tid med internationella barn." (översatt från engelska till finska och svenska)

Mathjälpen erbjuder även en plats där man kan ta en paus från det övriga livet och där inflyttade till Finland potentiellt kan träffa varandra. Mathjälpen kan till exempel spara närståendevårdarens tid och på plats kan man även dela användbar information.

Respons om gemenskaplighet och genomslagskraft

Bland utvecklingsförslagen och den fritt formulerade responsen finns även kommentarer med anknytning till gemenskaplighet och genomslagskraft. Även frågan om vad som får dig att känna dig som en viktig del av gemenskapen har besvarats, och de är lämpliga att beakta som respons.

"Jag önskar att de som är kunder inom utdelningen skulle delaktiggöras i hjälparbetet. Det ökar delaktigheten och funktionsförmågan, och ger mening i livet."

"Kanske fler evenemang för unga."

Vi har redan tidigare nämnt hjälpmottagare som själva har blivit frivilliga inom verksamheten. I en del svar framförs önskemål om fler möjligheter att delta. En del respondenter, som inte talar finska eller svenska, har i den fritt formulerade responsen frågat hur de kan bli frivilliga. I utvecklingsförslagen efterfrågas även evenemang för unga. Även inom den vuxna befolkningen upplever inte alla respondenter att de skulle ha så mycket att prata om med kunder som representerar olika generationer.

"För folk i dåligt skick, som inte klarar av att hämta själva! De får varken en kasse eller något annat."

"-- "lite" utmanande för rörelsebegränsade då det finns trappor."

I responsen påminner man om de personer som själva inte kan komma till mathjälpen. De personer som befinner sig i en sådan utsatt situation hamnar utanför inte bara mathjälpen, utan även den gemenskaplighet som uppstår på plats. Alla verksamhetsställen är inte heller tillgängliga för de rörelsebegränsade hjälpbehövande som kan ta sig dit. Å andra sidan har mathjälpens arbetare i vissa områden delat ut mat också till dem som inte kan komma och hämta själva.

"Värdefullt frivilligarbete, även om de hjälpbehövande sparar tack vare hjälpen, använder många det för tobak, öl, droger osv."

Med finns även en del svar i vilka hjälpmottagare kritiserar andra hjälpmottagare. Man lyfter fram till exempel att komma till platsen under påverkan av alkohol. En del av respondenterna förhåller sig även misstänksamt till personer med invandrabakgrund som deltar i mathjälpen. Det är givetvis viktigt att uppmärksamma faktiskt störande beteende, så som knuffande.

"Likabehandling av alla sökande (likabehandling ett av FRK:s värden): det måste säkerställas efter mängden mat att alla som befinner sig i kön får minst en fullständig matportion och om det är brist på mat, ska de med FRK-västar på sig informera de sökande om situationen och i en dialog lösa hur de begränsade medlen ska delas ut. Utdelarna tar inte mat först. Verksamheten ska väcka förtroende i alla situationer."



En del kritik har också framförts med anknytning till likabehandling och förtroende. Det vore optimalt om maten kunde portioneras lika, men det är inte alltid möjligt. De flesta respondenter upplever ändå tjänsten som lyckad och många har hittat en gemenskap omkring sig:

***"Tämän kauniin perjantain kokoontumisen aikana lähes unohtimme huolemme
"Under mötet denna vackra fredag glömde vi nästan bort våra problem över en kopp kaffe och tid tillbringad med vänner." (översatt från engelska till finska och svenska)***

Sammanfattning av avsnittet

Cirka 71 procent av respondenterna säger att Röda Korsets mathjälpsverksamhet har haft en positiv inverkan på välfärden. Enligt sysselsättningsläget är upplevelsen av positiva effekter på välfärden i majoritet i samtliga grupper. Andelen är över 70 procent bland alla förutom föräldra- eller vårdlediga (knappt 60 %), ålderspensionärer (knappt 70 %) och personer inom rehabiliterande arbetsverksamhet eller motsvarande (något under 70 %). Andelen varierar mellan 68,13 procent och 74,16 procent mellan olika typer av hushåll. Den största andelen (74,16 %) är hushåll med två vuxna med ett eller flera barn. Upplevelsen av gemenskaplighet inom mathjälpen förklaras i svaren i synnerhet med de frivilligas förmåga att möta och uppmärksamma de hjälpbehövande samt att man träffar andra som befinner sig i samma situation. Många berättar att de känner sig välkomna till mathjälpens evenemang och att de till och med kan slappna av där. Men fortfarande finns det arbete att göra för att resten av dem som saknar gemenskaplighet ska känna sig väl till mods och kanske till och delta i frivilligarbetet. Givetvis respekterar vi även dem som inte eftersöker gemenskaplig verksamhet vid mathjälpen.

Slutsatser

"Mathjälpen har medfört nya människorelationer i mitt liv."

Röda Korsets grunduppgift är att hjälpa de människor som befinner sig i den svagaste och mest sårbara ställningen, och mänsklighet utgör också kärnan i mathjälpsverksamheten. Vi vill bemöta alla som söker hjälp med respekt och erbjuda övergripande stöd. Mathjälpen har en betydande roll i att öka delaktigheten, gemenskapligheten och välfärden. Vi strävar efter att människan ska känna sig bli respekterad och även kan påverka inom sitt lokala samhälle.

Av enkätens respondenter är cirka 60 procent i arbetsför ålder och 38 procent över 65 år. Av respondenterna var särskilt många ensamboende (ca 53 %), ålderspensionärer (ca 40 %) och personer som högst avlagt yrkesexamen (ca 37 %). Av respondenterna är andelen kvinnor cirka 52 procent och män cirka 45 procent.

Röda Korsets mathjälpsverksamhet har förbättrat välfärden för de hjälpbehövande. **Mer än 70 procent av respondenterna uppger att kundrelationen inom mathjälpen har förbättrat välfärden för dem eller deras familjer.** Upplevelsen av att välfärden har förbättrats är i majoritet i alla sysselsättningslägen och typer av hushåll. I förbättringen av välfärden finns heller inte någon tydlig skillnad mellan dem vars deltagande i mathjälpen har ökat eller förblivit oförändrat på grund av effekterna av årets nedskärningar i den sociala tryggheten. Av hela gruppen av respondenter har 12 respondenter (1,8 %) svarat att deras välfärd har försämrats i led med kundrelationen inom mathjälpen.

I ljuset av resultaten har byggandet av gemenskapen också burit frukt. Man kommer inte till mathjälpen endast för matens skull, eftersom en viktig orsak till att delta i mathjälpen har även upplevts vara att träffa andra människor (ca 27 %), att känna sig som en viktig del av gemenskapen (ca 26 %), känslan av trygghet (ca 15 %) och att det erbjuds användbara tjänster och verksamhet i samband med mathjälpen (ca 9 %). Det är även viktigt att uppmärksamma den övergripande välfärdseffekten av att få mat. Näringsrik mat stöder även det psykiska välbefinnandet.

I responsen har tack framförts med anledning av de frivilligas vänlighet och att man möter människor så som de är. Deltagandet i mathjälpen är för en del av respondenterna även en möjlighet att slappna av en stund mitt i vardagens bekymmer. För en del invandrare är mathjälpen även en plats där de får viktig information, får bekanta sig med finländsk mat och blir en del av gemenskaper.

Ur perspektivet för delaktighet kan enkätens resultat jämföras med maktindelningen, som presenterades i inledningen: delaktighet i det egna livet, delaktighet i gemenskaper och påverkansprocesser, och delaktighet i det gemensamma bästa. Mathjälpen kan stödja delaktigheten i individens eget liv, eftersom även en liten mängd sparade pengar ger hjälpmottagaren lite fler valmöjligheter att använda sina små medel på ett sätt som hen upplever vara viktigt för sig själv. Gemenskaplighet och att träffa nya människor inom mathjälpen, kan stödja upplevelsen av att höra till betydelsefulla grupper. Genom att uppmärksamma hjälpmottagarna jämnt och genom att lyssna på deras önskemål, stöder de frivilliga hjälpmottagarnas upplevelse både av att de kan leva sitt liv på sina villkor och har möjlighet att påverka i gemenskapen. Delaktighet i det gemensamma goda förverkligas genom att göra tillsammans och i synnerhet de bland hjälpmottagarna som blir frivilliga får möjlighet att göra gott för andra.

En stor del av respondenterna (ca 41 %) uppger att mathjälpen är oumbärlig för att de ska klara sig. Vid frågan om inkomsternas tillräcklighet svarade cirka 56 procent av respondenterna att inkomsterna antingen räcker endast till nödvändiga utgifter eller inte alltid till dem heller. Hos cirka 17 procent av respondenterna är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga för att klara sig. Hos cirka 21 procent blir det ibland lite pengar över efter de nödvändiga utgifterna. Hur mycket pengar som blir över har inte frågats, men det sparade beloppet räcker inte nödvändigtvis till att täcka överraskande utgifter. Man vet att i synnerhet ålderspensionärer lever ofta på en mycket sträng budget och små belopp kan ibland bli över också av en liten pension. Detta syns sannolikt även i att ålderspensionärer uppger att det blir pengar över efter nödvändiga utgifter nästan lika ofta (30,5 %) som lönearbetare, företagare och yrkesutövare (31,9 %).

Inkomsterna är kontinuerligt otillräckliga för att klara sig för cirka 33 procent av arbetsförmögna arbetslösa, cirka 29 procent av arbetslösa eller permitterade, cirka 23 procent av studerande och cirka 21 procent av sjukpensionärer. Bland ålderspensionärer är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga hos cirka 9 procent och bland lönearbetare och motsvarande hos cirka 6 procent. I hushåll med en vuxen och ett eller flera barn, det vill säga så kallade hushåll med en förälder, är inkomsterna kontinuerligt otillräckliga för att klara sig hos 30 procent av respondenterna. I barnfamiljer blir det även mer sällan pengar över efter nödvändiga utgifter än i hushåll utan barn.

Deltagandet i mathjälpen ser ut att öka, eftersom **andelen förstagångsdeltagare av respondenterna har ökat mellan enkäterna genomförda åren 2022 och 2024 till mer än det dubbla (7,0 % -> 17,9 %)**. Bland förstagångsdeltagare är relativt många respondenter under 40 år. Av förstagångsdeltagarna är cirka 29 procent arbetslösa eller permitterade och cirka 24 procent studerande. Av dem som deltar för första gången är cirka 34 procent barnfamiljer, men ensamstående vuxna utgör majoriteten (cirka 40 %) också bland förstagångsdeltagarna. Vid sidan av bland förstagångsdeltagare skulle vi kunna granska ökningen också bland dem som deltagit i mathjälpen i mindre än sex månader, men i denna grupp kan det förekomma stor variation, beroende på hur många mathjälpssevenemång respondenten har deltagit i. En del avdelningar ordnar mathjälpsverksamhet oftare och andra mer sällan. Utöver detta deltar inte respondenterna nödvändigtvis vid alla möjliga evenemång, och för en del kan behovet av mathjälp vara mycket kort.

Av respondenterna uppger närmare 60 procent att årets nedskärningar i den sociala tryggheten har ökat deras behov av att delta i mathjälpen. Beträffande orsaken till deltagandet i mathjälpen betonas bland respondenterna således att mathjälpen upplevs vara oumbärlig för att klara sig något mer än i det övriga materialet (ca 47 procent). I granskningen av hela materialet var den motsvarande siffran cirka 41 procent. Av åldersgrupperna har nedskärningarna i den sociala tryggheten inte ökat majoritetens behov av att delta i mathjälpen (ca 44 %) endast bland respondenter över 65 år. Gruppen av respondenter över 65 år är dock så stor att mindre än hälften av dem ändå räcker för att bilda en majoritet bland dem för vilka nedskärningarna har ökat deltagandet. Man måste även komma ihåg att nedskärningarna i den sociala tryggheten främst har påverkat pensionärer i form av en minskning av bostadsbidraget, och denna minskning i samband med översynen av bostadsbidraget kanske ännu inte har realiserats för alla vid tidpunkten för enkäten. Av respondenterna i åldrarna 41–50 år och 51–65 år uppger mer än 70 procent att nedskärningarna har ökat deras deltagande vid mathjälpen. Bland arbetslösa eller permitterade är motsvarande siffra 75 procent och bland studerande cirka 68 procent. Av barnfamiljerna uppger 64 procent att nedskärningarna i den sociala tryggheten har ökat deras deltagande vid mathjälpen.

Ökningen av barnfamiljer som kundgrupp inom mathjälpen väcker frågan om välbefinnandet för barnen i mindre bemedlade familjer. Rädda Barnen rf:s enkät Barnets röst 2024 har besvarats av 1 653 barn och unga i åldrarna 12–17 år runtom i Finland. Av alla respondenter uppger 5 procent att det inte finns tillräckligt med mat regelbundet hemma, men bland barn i mindre bemedlade familjer är motsvarande siffra 19 procent. Av alla respondenter upplever 50 procent oro inför framtiden och 31 procent är rädda att de inte kommer att få arbete i framtiden. Bland barn i mindre bemedlade familjer är motsvarande siffror 71 procent och 51 procent. (Rädda Barnen rf 2024.)

SOSTE Finlands social och hälsa rf publicerade å sin sida i november 2024 en enkät, i vilken 68 procent av respondenterna bland arbetare inom socialväsendet, 85 procent av respondenterna bland diakoniarbetare, 65 procent av respondenterna inom nationella social- och hälsovårdsorganisationer och 45 procent av respondenterna inom lokala social- och hälsovårdsorganisationer uppger att de har observerat en stor eller ganska stor försämring i utkomsten bland de människor man har mött. De ökade bostadskostnaderna och den allt dyrare maten är enligt enkäten stora faktorer i försämringen av utkomsten. Beroende på instans bedömer 41–79 procent av respondenterna att de dyra matpriserna har i stor utsträckning påverkat utkomstproblemen för människorna man har mött. Även nedskärningarna i den sociala tryggheten har beaktats i enkäten: Till exempel anser 59 procent av socialväsandets arbetare att minskningen eller upphörandet av bostadsbidraget har i stor utsträckning påverkat utkomstproblemen för människorna som de har mött. (SOSTE 2024b.) Dessa observationer stöder observationerna i den här enkäten om att hjälpbehovet hos låginkomsttagare har ökat.

Behovet av mathjälp är större än vad vi kan svara på. En stor del av respondenterna framför önskemål om fler matutdelningar och mer regelbundet, samt materiell hjälp. **Totalt cirka 48 procent av respondenterna har även haft en kundrelation inom mathjälpen i minst ett års tid**, vilket innebär att oerhört många har ett långvarigt behov av mathjälp. Mängden svinmat som kan erbjudas har dock minskat och betalkort för materiell hjälp finnas att dela ut endast i begränsad mängd. Förtvivlan hos de hjälpbehövande framgår av svaren och kommer som starkast fram i de enskilda svar, i vilka de uppger att utan mathjälpen skulle de till och med tvingas stjäla mat eller låta bli att köpa ordinerade läkemedel. Stöld är en extrem metod att skaffa mat och att låta bli att köpa ordinerade läkemedel kan ha oerhörda hälsokonsekvenser. Läkemedel kan vara en stor utgiftspost för en låginkomsttagare. FPA ersätter heller inte läkemedelskostnader, såvida självrisktaget inte överskrids, och alla läkemedel ingår inte ens i ersättningsystemet.

I responsen och utvecklingsförslagen berömmar en del av respondenterna verksamhetens delaktiggörande, medan andra upplever den otillräcklig. Maten som delas ut är ibland inte så mångsidig som de hjälpbehövande skulle önska, och i en del svar framförs till exempel önskemål om mer vegetabiliska produkter. I några svar har man efterfrågat noggrannhet i sållningen av livsmedelsprodukter, eftersom matkassen kan ibland ha innehållit fördärvade produkter. Hur köerna fungerar väcker funderingar. Till exempel kan en tycka att kölapparna är en bra praxis och andra tycker att inte ens det fungerar tillräckligt bra. Hur väl maten och köandet fungerar är mycket situationsberoende, men naturligtvis måste organisationen sträva efter en så välfungerande tjänst som möjligt.

Bland svaren från respondenter med främmande modersmål framträder också en stark vilja att delta i frivilligverksamheten. Detta kan vara ett tecken på att en del av personerna med främmande modersmål inte har hittat eller fått begriplig information om möjligheterna till att delta i verksamheten eller att det inom det ifrågasvarande området potentiellt har förekommit svårigheter att ta med dem i verksamheten. Dessa möjligheter vore bra att uppmärksamma i kommunikationen och utvecklingen av mathjälpens frivilligverksamhet för att utnyttja frivilligpotentialen som inte är finsk- eller svenskspråkig.

När behovet av mathjälpen ökar, men mängden mat som delas ut minskar, betonas betydelsen av delaktighet och gemenskaplighet ytterligare i stödandet av välfärden för dem som befinner sig i den svagaste ställningen. Den främsta motivationen för hjälpbehövande är dock fortsatt gratis eller åtminstone förmånlig kost. Mathjälp i dess olika former kommer under nuvarande förhållanden att förbli en viktig del av lättnaden av ekonomiska svårigheter för låginkomsttagare i Finland, men mathjälpen har inte svaret på rotorsakerna till problemen. Mathjälpen kan dock stödja mer permanenta lösningar, till exempel genom att i samband med mathjälpen möjliggöra rådgivning som erbjuds av socialarbetare, eftersom underutnyttjande av socialförmåner har identifierats som en reducerbar problempunkt (SOSTE 2023).

När man överväger framtida lösningar och vid utvecklingen av mathjälpsverksamheten måste man även beakta att inte ens enkäterna avslöjar hela sanningen. Enkäterna, som mathjälpsverksamheten överlag, når inte nödvändigtvis ut till alla hjälpbehövande, som själva inte kan ta sig till mathjälpen, till exempel på grund av rörelsebegränsningar eller skamkänslor. Inte heller alla personer som deltar i mathjälpen vill nödvändigtvis besvara enkäterna. Det är svårt, om inte helt omöjligt, att samla in information om situationen för dessa personer. Dessutom syns konsekvenserna av nedskärningarna i den sociala tryggheten kanske inte ännu i sin helhet. Tiden utvisar om ökningen av hjälpbehovet kommer att fortsätta.

Svaren på denna enkät erbjuder värdefull information om situationen som mathjälpsbehövande befinner sig i och där Finlands Röda Kors mathjälp är verksam. Vi gläder oss över hur väl mathjälpsverksamheten har lyckats samt fortsätter att utveckla verksamheten målmedvetet. Vår viktigaste resurs är frivilliga som arbetar inom mathjälpen och i samarbete med den, och de ska ha vårt varmaste tack förutom för att ordna mathjälpsverksamheten, även för insamlingen av dessa enkätdata. Tack också till de samarbetsparter med vilka mathjälpen och delaktiggörande verksamhet ordnas. Samarbetet med den offentliga sektorn kommer att betonas ytterligare när mathjälpens statsbidrag fastställs.

Källor

Akava Works (2024) Työttömyys- ja lomautuskatsaus 8/2024: Työttömyyden nousussa ei näy taittumismerkkejä. Webbpublikation 1.10.2024. <https://akavaworks.fi/julkaisut/tyottomyyskatsaukset/tyottomyys-ja-lomautuskatsaus-8-2024-tyottomyiden-nousussa-ei-nay-taittumismerkkejä/>

Crisp, Beth & Taket, Ann (2020) Sustaining Social Inclusion. Abingdon; New York: Routledge.

Plan för de offentliga finanserna (2024) Plan för de offentliga finanserna 2025–2028. Finansministeriets publikationer 2024:29.

Rädda Barnen (2024) Lapsen ääni 2024: Lasten kokemuksia hyvinvoinnista, arjesta ja pienituloisuudesta. (Barnets röst 2024: Barnens välbefinnande, vardag och låga inkomster.) [Barnets röst – Rädda Barnen](#)

Lägesbilden av mathjälpen (2024) Lägesbilden av mathjälpen nr. 5. Ruoka-apu.fi: Studier och guider.

SOSTE (2018) Osallisuus on tunne siitä, että kuuluu johonkin. (Delaktighet är en känsla av att höra till någonting.) Webbartikel 23.11.2018. [Hänvisad 3.10.2024.]

SOSTE (2023) Sosiaalietuuksien alikäyttö on suurempi ongelma kuin niiden väärinkäyttö. (Underutnyttjande av socialförmåner är ett större problem än missbruket av dem.) Bloggtext 13.2.2023. [Sosiaalietuuksien alikäyttö on suurempi ongelma kuin niiden väärinkäyttö – Soste \(Underutnyttjande av socialförmåner är ett större problem än missbruket av dem – Soste\)](#)

SOSTE (2024a) Ruoka-aputoiminnan vakinaistaminen: ruoka-apu on yhteistyötä, jossa järjestöt ovat isossa roolissa (Att göra mathjälpsverksamheten permanent: mathjälpen är ett samarbete, där organisationerna spelar en stor roll). Webbmeddelande 15.8.2024. [Ruoka-aputoiminnan tuen vakinaistaminen: ruoka-apu on yhteistyötä, jossa järjestöt ovat isossa roolissa – Soste \(Att göra mathjälpsverksamheten permanent: mathjälpen är ett samarbete, där organisationerna spelar en stor roll – Soste\)](#)

SOSTE (2024b) Enkät: Sosiaaliturvaleikkaukset näkyvät jo nyt ihmisten avuntarpeen kasvuna (Nedskärningar i den sociala tryggheten syns redan nu som en ökning av människors ökade hjälpbehov). Webbmeddelande 6.11.2024. Enkät: [Sosiaaliturvaleikkaukset näkyvät jo nyt ihmisten avuntarpeen kasvuna – Soste \(Nedskärningar i den sociala tryggheten syns redan nu som en ökning av människors ökade hjälpbehov – Soste\)](#).

SHM (2022) Handlingsplan fram till 2030 för att minska fattigdom och utslagning. Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2022:15.

SHM (2024) Bedömningspromemoria om de sammantagna konsekvenserna av ändringarna i den sociala tryggheten 2024 och 2025 för hushållens ekonomiska ställning. Social- och hälsovårdsministeriet.

Institutet för hälsa och välfärd (2023) Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet (Delaktighetens delområden och principer för främjande av delaktighet). Webbartikel, senast uppdaterad 15.12.2023.

Tikka, Ville (2019) Charitable food aid in Finland: from a social issue to an environmental solution. Agriculture and Human Values (2019) 36, 341–352.

Yle (2024) Nälkä näkyy uudella tavalla ruokajonossa: osa alkaa syödä heti kassin saatuaan (Hunger syns på ett nytt sätt i matkön: en del börjar äta direkt när de fått kassen). Artikel: Antti Palomaa. Publicerad 23.9.2024 och uppdaterad 24.9.2024. <https://yle.fi/a/74-20112984#:~:text=N%C3%A4-lik%C3%A4%20n%C3%A4kyy%20uudella%20tavalla%20ruokajonossa:%20Osa>

Statsrådets förordning SHM/2024/98. [Statsrådets förordning om statsunderstöd som beviljas för mathjälpsverksamhet – Statsrådet](#)

Bilagor

Bilaga 1: Förteckning över tabeller och grafer

<u>Tabell 1:</u>	Högsta genomförda utbildningen per åldersklass.
<u>Tabell 2:</u>	Respondenter som lönearbetar eller är företagare/yrkesutövare.
<u>Tabell 3:</u>	Sysselsättningsläge för respondenter som är kunder för första gången vid mathjälpen.
<u>Tabell 4:</u>	Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till utbildningen.
<u>Tabell 5:</u>	Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till sysselsättningsläge.
<u>Tabell 6:</u>	Tillräckligheten i respondenternas inkomster i relation till typen av hushåll.
<u>Tabell 7:</u>	Mathjälpens effekt på välbefinnandet i förhållande till nedskärningarna.
<u>Graf 1:</u>	Respondenternas områden för ärendehantering.
<u>Graf 2:</u>	Könsfördelningen bland respondenterna.
<u>Graf 3:</u>	Åldersfördelningen bland respondenterna.
<u>Graf 4:</u>	Respondenternas utbildningsnivå.
<u>Graf 5:</u>	Respondenternas nuvarande sysselsättningsläge.
<u>Graf 6:</u>	Respondenter efter typ av hushåll.
<u>Graf 7:</u>	Tidsperiod för kundrelation inom mathjälpen.
<u>Graf 8:</u>	Jämförelse av långvariga hjälpmottagare och förstagångskunder 2022 och 2024.
<u>Graf 9:</u>	Åldersfördelningen bland respondenter som deltar för första gången.
<u>Graf 10:</u>	Varaktighet för kundrelation inom mathjälpen efter typ av hushåll, då barnhushållen har räknats ihop.
<u>Graf 11:</u>	Respondenter som är kunder inom mathjälpen för första gången efter typ av hushåll.
<u>Graf 12:</u>	Tidsperiod för kundrelation inom mathjälpen för barnfamiljer.
<u>Graf 13:</u>	Respondenternas orsaker till att delta i mathjälpen (ett eller flera alternativ).
<u>Graf 14:</u>	Orsakerna till kundrelationen inom mathjälpen och hur länge respondenten har varit kund.
<u>Graf 15:</u>	Orsakerna till kundrelation vid mathjälpen i relation till typen av hushåll.
<u>Graf 16:</u>	Respondenternas ekonomiska situation.
<u>Graf 17:</u>	Inkomsternas tillräcklighet efter typ av hushåll visualiserade och med barnfamiljerna sammanräknade.
<u>Graf 18:</u>	Andelen personer i åldersgrupperna vars besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.
<u>Graf 19:</u>	Sysselsättningsläge bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.
<u>Graf 20:</u>	Orsak till kundrelation bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.
<u>Graf 21:</u>	Längden på kundrelationen bland dem för vilka besök vid mathjälpen har ökat på grund av nedskärningarna.
<u>Graf 22:</u>	Svar på konsekvenserna av nedskärningarna efter typ av hushåll.
<u>Graf 23:</u>	Mathjälpens effekt på respondenternas välbefinnande.
<u>Graf 24:</u>	Mathjälpens effekt på välbefinnandet efter sysselsättningsläge.
<u>Graf 25:</u>	Mathjälpens effekt på välfärden i förhållande till typen av hushåll.

Bilaga 2: Enkätformulär

Mathjälp i Finland 2024

Obligatoriska frågor är markerade med en stjärna (*)

Enkätens syfte

Syftet med denna enkät från Röda Korset är att undersöka livsläget och välbefinnandet bland mottagarna av mathjälp samt betydelsen av mathjälp i vardagen för människorna. Enkäten genomförs överallt i Finland, och tack vare den får man aktuell information ur mottagarnas synvinkel om mathjälpsverksamheten. Enkätens resultat kommer att utnyttjas till att utveckla mathjälp samt i vidare mening till stöd för beslutsfattande för verksamheten i fråga. Besvara enkäten senast 22.9.2024.

Särskilt dina erfarenheter av mathjälp är ytterst viktiga för Finlands Röda Kors. Med hjälp av informationen som du gett kan vi synliggöra hjälptagarnas erfarenheter och behov, och de är nödvändiga för mathjälps fortsatta utveckling. Vi tackar på förhand för att du tar dig besväret att svara på enkäten!

Utlottning

Bland dem som svarat på enkäten och lämnat sina kontaktuppgifter lottar man ut totalt 20 st. presentkort á 30 euro till mat från S-gruppen. I slutet av enkäten finns en länk till att ge dina kontaktuppgifter om du vill delta i utlottningen av presentkort. De insamlade kontaktuppgifterna kopplas inte ihop med enkätens svar, och de förstörs efter lotteriet.

Databehandling och dataskydd

Uppgifterna som insamlas vid enkäten behandlas anonymt och kondfintieilt enligt såväl FRK:s riktlinjer för dataskydd som GDPR-förordningen. Personuppgifter om respondenterna insamlas inte, och materialet analyseras så att det är omöjligt att identifiera enstaka personer på basis av svaren. Genom att fylla i och lämna in enkätformuläret ger du ditt samtycke till att dina uppgifter används när enkäten analyseras och rapporteras.

1. Ditt kön: *

- kvinna
 man
 något annat

jag vill inte svara

2. Till vilken åldersgrupp hör du? *

- Under 29 år
- 29–40 år
- 41–50 år
- 51–65 år
- Över 65 år
- jag vill inte svara

3. I vilket området besöker du Röda Korsets mathjälp? *

- Nyland
- Egentliga Finland
- Satakunta
- Egentliga Tavastland
- Birkaland
- Päijänne-Tavastland
- Kymmenedalen
- Södra Karelen
- Södra Savolax
- Norra Savolax
- Norra Karelen
- Mellersta Finland
- Södra Österbotten
- Österbotten
- Mellersta Österbotten
- Norra Österbotten
- Kajanaland
- Lappland
- Åland

4. Den högsta utbildningen som du genomfört:

- grundskola, folkskola eller mellanskola
- yrkesexamen
- studentexamen
- institutsexamen
- lägre högskoleexamen
- högre högskoleexamen

5. Vilket av följande alternativ beskriver bäst ditt nuvarande sysselsättningsläge (välj ett alternativ):

- lönearbetar eller är företagare/yrkesutövare
- arbetslös/permitterad
- arbetsförmögen och arbetslös
- föräldra- eller vårdledig
- studerande
- ålderspensionär
- invalidpensionär
- får sjukdagpenning eller rehabiliteringsstöd
- i rehabiliterande arbetsverksamhet, arbetsprövning eller motsvarande

6. Typ av ditt hushåll:

- ensamboende utan barn
- två vuxna utan barn
- en vuxen och ett eller flera barn
- två vuxna och ett eller flera barn
- något annat, vad? _____

7. Hur skulle du beskriva ditt ekonomiska läge för tillfället?

- mina inkomster räcker till att täcka nödvändiga utgifter, och ibland blir det även extra pengar kvar av dem
- mina inkomster räcker bara till att täcka nödvändiga utgifter
- mina inkomster räcker inte alltid till nödvändiga utgifter, och ibland måste jag gallra bland att betala obligatoriska utgifter (exempelvis mediciner, mat, räkningar)
- mina inkomster räcker inte någonsin till att leva på
- jag vet inte säga/svårt att uppskatta

8. Hur länge har du besökt Röda Korsets evenemang för mathjälp:

- jag deltar för första gången
- under ett halvt år (6 månader)
- under ett år (12 månader)
- under ett till två år
- över två år

9. Jag besöker Röda Korsets mathjälp därför att... (välj ett eller flera alternativ)

- mathjälp är nödvändig för att jag och min familj ska klara oss
- mathjälp underlättar min vardag
- jag erbjuds nödvändiga tjänster/aktiviteter i samband med mathjälp
- det är viktigt för mig att träffa andra människor i matkön
- jag känner mig vara en viktig del av gemenskapen
- jag känner mig tryggare tack vare mathjälp
- något annat, vad? _____

11. Har nedskärningarna detta år i socialskyddet (t.ex. bostadsstödet och arbetslöshetsstödet) ökat dina ärenden hos mathjälp?

- Ja
- Nej

12. Hur har Röda Korsets verksamhet för mathjälpen påverkat ditt eller din familjs välbefinnande?

- förbättrat
- det har hållits som det var
- försvagats

13. Här kan du förklara närmare hur Röda Korsets verksamhet för mathjälpen har påverkat ditt eller din familjs liv?

14. Hur skulle du utveckla Röda Korsets mathjälpverksamhet?

15. Fri respons

16. Ge ditt samtycke till att använda anonyma citat, i Röda Korsets information och marknadsföring. Citaten får vid behov förkortas. *

- Ja
- Nej